

Załącznik nr 2
do uchwały nr 67/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **filologia angielska**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:
Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Sączu

Data przeprowadzenia wizytacji: **4-5 grudnia 2023 r.**

Warszawa, 2023

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	5
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	13
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	25
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	39
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	45
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	51
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	53
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	55
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	58
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	59
5. Załączniki:	62
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	62

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Ariadna Strugielska, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Ewa Kujawska-Lis, ekspert PKA
2. dr Małgorzata Krzezińska – Adamek, ekspert PKA
3. Beata Opala, członek PKA, ekspert ds. pracodawców
4. Kewin Lewicki, ekspert PKA ds. studenckich
5. Katarzyna Nowak, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku filologia angielska prowadzonym w Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Sączu została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2023/2024. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku.

Wizytacja została przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą zdalnej oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Zespół oceniający zapoznał się z wzorcowo przygotowanym raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie

z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitacje zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których Przewodniczący zespołu oceniającego oraz współpracujący z nim eksperci poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	filologia angielska	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne/niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	językoznawstwo 81% literaturoznawstwo 19%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	960 godzin 32 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>moduły specjalizacyjne:</i> <i>dwujęzyczny tłumaczeniowy</i> <i>tłumaczeniowy</i> <i>biznesowy dwujęzyczny</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	113	27
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	2140	1143
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	92	53
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	97	97
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	97	97

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁵ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

⁵ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na kierunku filologia angielska zakłada przygotowanie absolwentów do podjęcia pracy w zawodzie tłumacza. Realizacji tego celu służyć ma przede wszystkim gruntowne przygotowanie językowe, w ramach którego studenci osiągnąć mają poziom C1 w skali ESOKJ w zakresie języka kierunkowego (język angielski), a także, w zakresie drugiego języka obcego (język niemiecki, rosyjski lub hiszpański) – poziom B2. W bardziej szczegółowym ujęciu, koncepcja kształcenia przewiduje wyposażenie studentów w umiejętności posługiwania się różnorodnymi technikami tłumaczeniowymi w celu realizacji zadań zawodowych w takich podmiotach jak przedsiębiorstwa, wydawnictwa, redakcje, administracja publiczna, placówki kulturalne czy środki masowego przekazu.

Tak sformułowana koncepcja kształcenia jest zgodna ze strategią Uczelni, zakładającą kształcenie studentów na wysokim poziomie, z zapewnieniem praktycznych umiejętności niezbędnych do pracy zawodowej, zarówno na lokalnym, jak i krajowym i międzynarodowym rynku pracy. Kierunek wpisuje się również w Strategię Rozwoju Uczelni na lata 2021-2027, zakładającej m. in. zapewnienie kształcenia dającego absolwentom konkurencyjną pozycję na rynku pracy.

Kierunek przyporządkowano do dwóch dyscyplin: językoznawstwa jako dyscypliny wiodącej (81%) oraz literaturoznawstwa (19%). Jeśli chodzi o sam dobór dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek, to nie budzi on wątpliwości, ponieważ zarówno językoznawstwo, jak i literaturoznawstwo stanowią podstawy teoretyczne filologii. Niejasna natomiast jest rola dyscypliny literaturoznawstwo w kształceniu na kierunku, szczególnie biorąc pod uwagę sylwetkę absolwenta i zakładaną dla niego rolę zawodową tłumacza. W koncepcji kształcenia nie sprecyzowano bowiem roli dyscypliny literaturoznawstwo w odniesieniu do tego kluczowego celu kształcenia, ograniczając się do lakonicznego stwierdzenia, że absolwent kierunku powinien posiadać wiedzę z zakresu tej dyscypliny wymaganą w pracy zawodowej tłumacza. **Rekomenduje się** precyzyjne określenie roli dyscypliny naukowej literaturoznawstwo w kształceniu na kierunku, w tym w szczególności w odniesieniu do kształcenia tłumaczy.

Koncepcja kształcenia odnosi się w sposób wyraźny do kompetencji niezbędnych w działalności zawodowej właściwej dla kierunku, ponieważ podkreśla się w niej rolę właściwego przygotowania studentów do wykonywania różnorodnych typów tłumaczeń, zarówno pisemnych (m. in. tekstów specjalistycznych) oraz ustnych (konsekwentnych, a vista, szepcanych i symultanicznych). Koncepcja kształcenia uwzględnia także postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku, ponieważ przewiduje przygotowanie studentów do wykorzystywania w działaniach zawodowych technologii informacyjno-komunikacyjnych, tj. narzędzi wspomagających pracę tłumacza (CAT).

Koncepcja kształcenia została określona we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi. Przykładowo, wprowadzono w programie studiów zmiany w wymiarze zajęć z zakresu praktycznej nauki języka angielskiego (studenci zaproponowali m. in. zwiększenie wymiaru zajęć *PNJA* – *dyskusje*, natomiast nauczyciele akademicy – rozbić tych zajęć na poszczególne sprawności/obszary językowe). Z kolei na wniosek przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych

wprowadzono do programu studiów zajęcia zawierające treści z zakresu odpowiedzialności i etyki zawodowej tłumacza (*teoria przekładu z etyką pracy tłumacza, warsztat pracy tłumacza*).

W koncepcji kształcenia zakłada się możliwość prowadzenia wybranych zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W tym trybie prowadzone są tylko wykłady oraz seminaRIA dyplomowe zaplanowane na ostatni semestr studiów niestacjonarnych. Na studiach stacjonarnych kształcenie realizowane jest w całości w siedzibie Uczelni.

Efekty uczenia się nie są w pełni zgodne z koncepcją i celami kształcenia, ponieważ nie odnoszą się w sposób jednoznaczny do zawodu tłumacza, do wykonywania którego mają przygotowywać studia na kierunku. W ogólnych efektach uczenia się zawód tłumacza nie jest w ogóle eksplicytnie przywołany, natomiast obecne są bardzo liczne odniesienia do działalności zawodowej filologa, mającej zdecydowanie szersze znaczenie i mogącej tym samym wskazywać na inne obszary zawodowe, do których kierunek nie przygotowuje. Efekty ogólne zawierają ponadto inne nieprawidłowe z perspektywy sylwetki absolwenta sformułowania odnoszące się do działalności zawodowej, takie jak „obsługa językowa podmiotów życia gospodarczego i społecznego” (efekt FA_W05) czy „świadczanie specjalistycznych usług językowych” (efekt FA_U08). Sformułowania te, podobnie jak zawód filolog, mają znaczenie szersze i mogą wskazywać nie tylko na działalność tłumaczeniową, ale również np. na działalność lektora prowadzącego kursy językowe dla różnych podmiotów. Pomimo, że działalność zawodowa jest w sposób bardziej jednoznaczny przywoływana w efektach dla poszczególnych zajęć, również na tym poziomie pojawiają się nieścisłości w określaniu zakresu działalności zawodowej. Przykładowo, efekt EUW1 dla zajęć *warsztat pracy tłumacza* („Wie jak praktycznie wykorzystać swoją wiedzę językową w pracy jako tłumacz lub w obszarze językowej obsługi firm i innych instytucji społecznych i gospodarczych” sugeruje, że na kierunku przygotowuje się do dwóch obszarów działalności zawodowej, przy czym, jak zostało już wyjaśnione, obsługa językowa firm jest sformułowaniem na tyle szerokim, że może zawierać w sobie również działalność tłumaczeniową.

Ogólne efekty uczenia się odwołują się do dyscyplin naukowych, do których przyporządkowano kierunek. Jednakże, oprócz sformułowania efektów w sposób nawiązujący do dyscyplin stanowiących podstawy teoretyczne kierunku, podjęto nie w pełni udaną próbę określenia, które z efektów uczenia się odnoszą się do jednej lub obu tych dyscyplin. Doprowadziło to do nielogicznego połączenia niektórych efektów z językoznawstwem lub literaturoznawstwem. Przykładowo, nie jest jasne, dlaczego takie efekty, jak FA_U03: „potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i wykorzystywać informacje konieczne do realizacji zadań zawodowych filologa, wykorzystując zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne” czy FA_U05: „potrafi dokonać poprawnego przekładu z języka obcego na język polski oraz z języka polskiego na język obcy” mają odnosić się jedynie do językoznawstwa, skoro opisywane w nich umiejętności mogą bez wątpliwości wiązać się również z dyscypliną literaturoznawstwo. Drugi z przytoczonych efektów potwierdza ponadto problem zdiagnozowany powyżej, dotyczący niejasnej roli dyscypliny literaturoznawstwo w koncepcji kształcenia, ponieważ zakłada się w nim, że tłumaczenia wykonywane przez studentów kierunku nie będą tłumaczeniami o charakterze literackim. **Rekomenduje się** precyzyjne odnoszenie efektów uczenia się do dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek.

Mimo powyższych uchybień, efekty uczenia się są zgodne z profilem praktycznym, ponieważ odnoszą się (efekty kierunkowe w sposób niebezpośredni, efekty dla zajęć – bardziej jednoznacznie) do praktycznych umiejętności powiązanych z działalnością zawodową właściwą dla kierunku.

Efekty uczenia się nie są w pełni zgodne z poziomem 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji. W odniesieniu do wiedzy, z charakterystyką o kodzie P6S_WG (zna i rozumie „w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów, a w przypadku studiów o profilu praktycznym – również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z ich kierunkiem”) powiązано nieprawidłowo efekty uczenia się opisujące operacyjną wiedzę językową, która nie jest tożsama z wiedzą językoznawczą. Przykładami takich efektów są: FA_W05 („Zna zastosowania praktyczne wiedzy językowej w działalności tłumaczeniowej lub obsługi językowej podmiotów życia gospodarczego i społecznego”) czy FA_W12 („Zna różne rejestry języka, w tym rejestr języka, w tym języka specjalistycznego”). Należy zwrócić uwagę, że charakterystyką właściwą dla efektów uczenia się dotyczących kompetencji językowej jest charakterystyka opatrzona kodem P6S_UK, powiązana z komunikowaniem się („odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym”). Z tego punktu widzenia w zasadzie nie ma potrzeby formułowania w kategorii wiedza efektów uczenia się odnoszących się do komunikacyjnych kompetencji w językach obcych. Nieprawidłowe jest ponadto odnoszenie efektów z kategorii umiejętności, powiązanych z kompetencją w języku obcym, z charakterystyką o kodzie P6S_UW, ponieważ charakterystyka ta dotyczy wykorzystania posiadanej wiedzy z zakresu dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek. Efekty dotyczące umiejętności językowych błędnie powiązane z charakterystyką o kodzie UW to FA_U01 („Posługuje się językiem angielskim na poziomie C1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”) oraz FA_U11 („Stosuje różne rejestry języka, w tym języka specjalistycznego”).

Efekty dla zajęć potwierdzają problem powiązany z nieprawidłowym identyfikowaniem wiedzy językowej z wiedzą językoznawczą. Przykładem tego jest efekt „Student identyfikuje i dobiera odpowiednie zwroty leksykalne i strukturalne w celu kompetentnego posługiwania się nabytym zasobem słownictwa i struktur gramatycznych na poziomie B2” (*PNJA – sprawności zintegrowane*), który ma uszczegóławiać cytowany efekt FA_W12. W przypadku innych efektów szczegółowych zauważalne są także dalsze nieprawidłowości. Przykładowo, przytaczany powyżej efekt FA_W05 ma być uszczegóławiany m. in. przez efekt o brzmieniu „Wie jak praktycznie zastosować wiedzę z zakresu komunikowania się interpersonalnego i zna podstawowe zasady jasnego, precyzyjnego formułowania komunikatów oraz metodykę wykonywania zadań, normy, procedury i dobre praktyki wymagane w działalności zawodowej filologa” dla zajęć *komunikacja interpersonalna*. Efekt ten odnosi się do dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach z dziedziny nauk społecznych, a więc nie jest powiązany z dyscyplinami stanowiącymi podstawy teoretyczne kierunku i w związku z tym nie powinien być powiązany z żadnymi efektami odnoszącymi się do głębi wiedzy, a z efektami odnoszącymi się do charakterystyki o kodzie WK (kontekst – uwarunkowania, skutki).

Oprócz wyżej opisanych efektów, odnoszących się m. in. do kompetencji językowej, również inne ogólne efekty uczenia się zostały nieprawidłowo powiązane z charakterystykami PRK. Problem ten dotyczy głównie efektów błędnie wiązanych z dyscypliną językoznawstwo. Przykładowo, efekty FA_U03 („Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, wybierać i wykorzystywać informacje konieczne do realizacji typowych działań zawodowych filologa wykorzystując zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne”), FA_U09 („Potrafi dobrać metody i narzędzia niezbędne do przeprowadzenia diagnozy potrzeb odbiorców usług świadczonych przez specjalistę filologa”) czy FA_U08 („Potrafi organizować warsztaty pracy związane ze świadczeniem specjalistycznych usług językowych”) nie odnoszą się

prawidłowo do charakterystyki P6S_UW, ponieważ nie ma w nich mowy o wykorzystaniu wiedzy dotyczącej dyscypliny językoznawstwo.

Kolejną nieprawidłowością jest nieuwzględnienie w sformułowanych dla kierunku efektach uczenia się wszystkich elementów charakterystyk drugiego stopnia dla poziomu 6. PRK. W zakresie cytowanej już powyżej charakterystyki o kodzie WG, efekty uczenia się nie zawierają odniesień do wybranych zagadnień z zakresu wiedzy szczegółowej z dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek. Ponadto, nieprawidłowo uwzględniono w nich zastosowania praktyczne wiedzy z zakresu tych dyscyplin w działalności zawodowej związanej z kierunkiem (za takie odniesienie nie można uznać cytowanego wyżej efektu FA_W05, ponieważ jest w nim mowa o wiedzy językowej, nie językoznawczej). Zastosowania praktyczne wiedzy w zakresie dyscyplin są co prawda uwzględnione w efekcie FA_W02: „ma zaawansowaną wiedzę z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa i przekładoznawstwa anglojęzycznego obszaru językowego, zorientowaną na jej zastosowania praktyczne w wybranej sferze działalności zawodowej filologa”, jednak efekty dla zajęć mające w założeniu uszczegóławiać ten efekt i umożliwiać jego osiągnięcie, nie czynią tego w sposób odpowiedni, czego przykładem są efekty zajęć seminarium dyplomowe. Na poziomie wiedzy powiązано je m.in. ze znajomością terminologii, co nie przekłada się na stworzenie pracy o charakterze aplikacyjnym: „FA_W03 Zna zaawansowaną terminologię z zakresu językoznawstwa, przekładoznawstwa, literaturoznawstwa i jej zastosowanie w sferze działalności zawodowej filologia”, a także z efektem dotyczącym analizy, jednak bez zastosowania jej w praktyce: „FA_W11 Zna i rozumie zaawansowane metody analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa anglojęzycznego obszaru językowego”. Takie powiązanie efektów kierunkowych z seminarium dyplomowym nie wskazuje, że zajęcia te prowadzi się do stworzenia pracy o charakterze aplikacyjnym.

W odniesieniu do umiejętności, w efektach nie uwzględniono następującego elementu charakterystyki P6S_UW: „formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych” oraz następującego elementu charakterystyki o kodzie P6S_UK: „komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii”. W przypadku kompetencji społecznych, mimo formalnych odniesień do charakterystyki P6S_KO, nie uwzględniono w sposób jednoznaczny żadnego z jej elementów. Jednocześnie, niektóre ogólne efekty uczenia się dla kierunku są redundantne, ponieważ bazują na sformułowaniach zaczerpniętych z nieobowiązujących już Krajowych Ram Kwalifikacji, które nie są obecne w Polskiej Ramie Kwalifikacji (np. efekt FA_W01: „Ma uporządkowaną i zaawansowaną wiedzę o miejscu i znaczeniu filologii w relacji do innych nauk humanistycznych oraz o jej specyfice przedmiotowej zorientowaną na jej zastosowanie praktyczne w działalności zawodowej” czy efekt FA_K05: „Ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i Europy oraz posiada kompetencje umożliwiające zrozumienie odmienności kulturowej takie jak empatia, krytyczne myślenie i poszanowanie innych wzorców kulturowych”).

Założone dla kierunku efekty uczenia się nie są w pełni specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany. O ile w przypadku dyscypliny wiodącej w efektach uwzględniono aktualny stan wiedzy w zakresie językoznawstwa oraz jej zastosowania, powiązane przede wszystkim z przekładem, w zakresie dyscypliny literaturoznawstwo efekty uczenia się nie uwzględniają praktycznych zastosowań wiedzy w zakresie działalności zawodowej, do której przygotowuje kierunek. Efekty uczenia się są zgodne ze

stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej lub gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, ponieważ uwzględniają umiejętności praktyczne w zawodzie tłumacza.

Zaproponowane efekty uwzględniają umiejętności komunikowania się w języku obcym (założono osiągnięcie przez studentów poziomu C1 w przypadku języka angielskiego oraz B2 w przypadku drugiego języka obcego) i kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla kierunku.

Ogólne efekty uczenia się dla kierunku nie zostały w pełni prawidłowo sformułowane, co generuje trudności dla stworzenia efektywnego systemu ich weryfikacji. Przede wszystkim, efekty uczenia się zawierają nieprawidłowe odniesienia do dyscyplin naukowych. Przykładowo, w efektach FA_W02 („Ma zaawansowaną wiedzę z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa i przekładoznawstwa anglojęzycznego obszaru językowego, zorientowaną na jej zastosowania praktyczne w wybranej sferze działalności zawodowej filologa”) oraz FA_W03 („Zna zaawansowaną terminologię z zakresu językoznawstwa, przekładoznawstwa, literaturoznawstwa i jej zastosowanie w sferze działalności zawodowej filologia) wymieniono nie tylko dwie dyscypliny, do których przyporządkowano kierunek, ale także przekładoznawstwo, które jest uznawane za subdyscyplinę językoznawstwa, a także jednocześnie naukę silnie powiązaną z literaturoznawstwem. Nie jest jednak osobną dyscypliną naukową. Takie ujęcie powyższych efektów uczenia się jest nielogiczne, ponieważ student nabywając zaawansowaną wiedzę oraz terminologię dotyczącą przekładu, nabywa *de facto* jednocześnie wiedzę i terminologię z zakresu dyscypliny językoznawstwo. Kolejną nieprawidłowością związaną z formułowaniem ogólnych efektów uczenia się jest nieprecyzyjne odwołanie do języków obcych, w zakresie których studenci zdobywać mają kompetencje tłumaczeniowe. W efekcie FA_U05 o treści: „Potrafi dokonać poprawnego przekładu z języka obcego na język polski oraz z języka polskiego na język obcy sugeruje się, że studenci w toku realizacji zajęć zdobędą umiejętność tłumaczenia tekstów z języka polskiego na dowolny język obcy, a także z dowolnego języka obcego na język polski. Efekt ten podlegać może więc różnym interpretacjom dotyczącym projektowanych kompetencji absolwentów, niekoniecznie zbieżnych z tymi sprecyzowanymi w sylwetce absolwenta.

Problemy z formułowaniem efektów uczenia się są poważniejsze w przypadku efektów dla poszczególnych zajęć. W obrębie tych efektów nieprawidłowości dotyczą:

- niewłaściwego uszczegóławiania ogólnych efektów uczenia się dla kierunku przy jednoczesnym wiązaniu pojedynczych efektów z więcej niż jednym efektem ogólnym, co skutkuje w rzeczywistości ich dalszym uogólnieniem, brakiem możliwości ich osiągnięcia i ograniczoną mierzalnością.

Przykładem tej nieprawidłowości jest efekt EK2 dla zajęć *lektorat języka obcego (drugi język – JH)*: „Tworzy wypowiedzi ustne i pisemne w języku hiszpańskim w różnych rejestrach adekwatnie do poziomu A1”, który powiązано z następującymi efektami ogólnymi: FA_U04 (mówiącym o samodzielnym zdobywaniu wiedzy), FA_U05 (odnoszącym się do umiejętności przekładowych), FA_U11 (mówiącym o umiejętności stosowania różnych rejestrów, w tym specjalistycznych), oraz FA_U16 (opisującym umiejętność tworzenia prac pisemnych i brania udziału w debacie). Jednocześnie efektu tego nie odniesiono do efektu ogólnego FA_U02, który byłby właściwym wyborem, ponieważ odnosi się do kompetencji w drugim języku obcym. Rażącem przykładem tej nieprawidłowości jest efekt EEU1 dla zajęć seminarium dyplomowe (językoznawczo-translatoryczne): Wyszukuje, analizuje i ocenia informacje z różnych źródeł w celu ich wykorzystania do pisania pracy dyplomowej”. Efekt ten ma w założeniu

uszczegóławiać aż osiem efektów ogólnych, m. in. FA_U01 („Postępuje się językiem angielskim na poziomie C1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”) czy FA_U10 („Posiada podstawowe umiejętności w zakresie oceny jakości usług świadczonych przez filologa w danej sferze działalności zawodowej”).

Niektóre efekty dla zajęć są sformułowane w sposób ogólniejszy niż efekty kierunkowe. Przykładowo, efekt EUU1 dla zajęć *wstęp do językoznawstwa*: „Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i użytkować informacje, stosując różne źródła i sposoby pozyskiwania informacji” miałyby prowadzić do osiągnięcia efektu ogólnego FA_U03: „Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, wybierać i wykorzystywać informacje konieczne do realizacji typowych działań zawodowych filologa wykorzystując zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne”).

- ujmowania efektów sposób zbyt rozbudowany, np. na skutek łączenia ze sobą różnorodnych kompetencji, które powinny zostać rozdzielone na pojedyncze efekty uczenia się. Przykładem może być efekt EUK1 dla zajęć komunikacja interpersonalna („Wykazuje postawę osoby odpowiedzialnej, aktywnej i myślącej w kategoriach dobra wspólnego, uznając znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów związanych z wykonywaniem zawodu filologa, zasięgając opinii ekspertów i będąc osobą świadomą za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i Europy oraz posiadając kompetencje umożliwiające zrozumienie odmienności kulturowej takie jak empatia, krytyczne myślenie i poszanowanie innych wzorców kulturowych”). Innym przykładem ilustrującym ten problem jest efekt EUU1 dla zajęć *Tłumaczenia praktyczne z analizą tekstów (drugi język - JR)*: „Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, wybierać i wykorzystywać informacje i dobierać metody i narzędzia do organizowania własnego warsztatu pracy i przeprowadzenia diagnozy potrzeb odbiorców usług świadczonych przez specjalistę filologa wykorzystując zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne podczas przekładu tekstu pisemnego i ustnego z języka rosyjskiego na język polski oraz z języka polskiego na język rosyjski pracując samodzielnie lub w grupie”.
- powtarzalny dla zajęć wielosemestralnych
W przypadku kluczowych dla kierunku zajęć z zakresu praktycznej nauki języka angielskiego (np. *PNJA – sprawności zintegrowane* czy *PNJA – dyskusja*) efekty dla semestrów zimowego i letniego tego samego roku akademickiego są ze sobą tożsame, co oznacza, iż w przypadku tych zajęć nie założono progresji wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych z semestru na semestr, bowiem na kolejnych etapach – oddzielnie zaliczanych i ocenianych – student osiąga wielokrotnie te same efekty uczenia się i jest za to wielokrotnie oceniany. Problem powtarzalności efektów uczenia się występuje również w przypadku zajęć poza blokiem PNJA, np. *kultura angielskiego obszaru językowego*, realizowanych w semestrach 1 i 2.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1⁶(kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią Uczni. Mieszczą się w dyscyplinach, do których przyporządkowano kierunek, choć nie w pełni precyzyjnie odnoszą się do roli dyscypliny literaturoznawstwo w kontekście kształcenia tłumaczy. Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku i są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Ogólne efekty uczenia się nie są w pełni zgodne z koncepcją i celami kształcenia, ponieważ nie odnoszą się w sposób jednoznaczny do zawodu tłumacza, natomiast odnoszą się do zawodu filologa, którego działalność zawodowa jest dużo szersza niż wykonywanie tłumaczeń. Efekty uczenia się uwzględniają nawiązania do dyscyplin naukowych, do których przyporządkowano kierunek, jednak odniesienie poszczególnych efektów do dyscyplin nie jest w każdym przypadku prawidłowe i logiczne. Efekty uczenia się są zgodne z profilem praktycznym, ponieważ odnoszą się do umiejętności związanych z działalnością zawodową właściwą dla kierunku. Efekty uczenia się są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscypliny językoznawstwo, jednak w odniesieniu do dyscypliny literaturoznawstwo nie uwzględniają one praktycznych zastosowań wiedzy w działalności zawodowej tłumacza. Efekty uczenia się nie odpowiadają w pełni charakterystykom 2. stopnia poziomu 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji, odnosząc się niepoprawnie przede wszystkim do charakterystyk WG i UW (szczególnie w zakresie wiedzy z dyscyplin naukowych oraz operacyjnej wiedzy językowej), a także nie uwzględniając pełnego zakresu charakterystyk ze wszystkich kategorii: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Efekty uczenia się nie opisują w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów. Ogólne efekty uczenia się nie zostały sformułowane w pełni precyzyjnie m. in. w odniesieniu do języków obcych, w zakresie których studenci mają zdobywać umiejętności tłumaczeniowe. Z kolei, efekty uczenia się dla zajęć nieprawidłowo uszczegóławiają efekty ogólne, są sformułowane w sposób zbyt rozbudowany, a także są powtarzalne w przypadku zajęć wielosemestralnych. Powyższe nieprawidłowości w sposobie formułowania efektów uczenia się skutkują trudnościami w opracowaniu w pełni efektywnego systemu ich weryfikacji.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących: 1) niepełnej zgodności efektów uczenia się z charakterystykami PRK; 2) sformułowania ogólnych efektów uczenia się w sposób nieprecyzyjny i poddający się różnym interpretacjom; 3) nieuszczegóławiania w sposób prawidłowy efektów ogólnych w efektach dla zajęć; 4) sformułowania efektów uczenia się dla zajęć w sposób zbyt rozbudowany; 5) sformułowania szczegółowych efektów uczenia się w przypadku zajęć wielosemestralnych w sposób nieuwzględniający progresu kompetencji w kolejnych semestrach.

⁶W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zapewnienie pełnej zgodności efektów uczenia się z charakterystykami PRK dla poziomu 6, szczególnie w odniesieniu do wiedzy z zakresu dyscyplin naukowych, do których przyporządkowano kierunek oraz kompetencji językowych.
2. Sformułowanie ogólnych efektów uczenia się w sposób precyzyjny i jednoznaczny, nie poddający się różnym interpretacjom.
3. Sformułowania efektów dla zajęć w taki sposób, aby prawidłowo uszczegóławiały efekty ogólne i nie odwoływały się jednocześnie do wielu z nich.
4. Sformułowania efektów dla zajęć w sposób nierozbudowany, by stały się możliwe do osiągnięcia.
5. Sformułowanie efektów uczenia się dla zajęć wielosemestralnych w sposób uwzględniający progres i zakres kompetencji przewidzianych do opanowania w kolejnych semestrach.
6. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe na kierunku filologia angielska zawierają, w obrębie grupę treści ogólnych, obejmującą m. in. naukę drugiego języka obcego a także treści o uniwersalnym charakterze z zakresu informatyki czy pozyskiwania i gromadzenia informacji, grupę treści kierunkowych, dotyczących głównie wiedzy z zakresu dyscyplin naukowych, do których przyporządkowano kierunek, a także treści o charakterze kontekstowym dla kierunku (np. z zakresu realoznawstwa czy historii angielskiego obszaru językowego), grupę treści podstawowych, w ramach których przewidziano praktyczną naukę języka angielskiego, a także treści realizowane w ramach trzech wybieralnych modułów specjalizacyjnych (*dwujęzyczny tłumaczeniowy, tłumaczeniowy oraz biznesowy dwujęzyczny*), stanowiących praktyczne przygotowanie zawodowe. W ramach tych modułów oferowane treści obejmują zagadnienia powiązane z tłumaczeniami, językiem specjalistycznym, a także, w dwóch z tych modułów, zajęcia z zakresu drugiego języka obcego.

Treści programowe są częściowo zgodne z przyjętą na kierunku koncepcją kształcenia. Uwzględniają one wiedzę z zakresu dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek, odzwierciedlają proporcje tego przyporządkowania, a także obejmują treści powiązane z zapewnieniem praktycznych umiejętności w zawodzie tłumacza. Jednak w odniesieniu do obu dyscyplin, treści programowe dla zajęć obowiązkowych koncentrują się nadmiernie na elementach wiedzowych, marginalizując jednocześnie treści powiązane z umiejętnościami i kompetencjami społecznymi, tym samym nie są one w pełni zgodne z efektami uczenia się, zarówno dla tych zajęć, jak i dla kierunku. Przykładem treści koncentrujących się głównie na wiedzy są zagadnienia realizowane na zajęciach *wstęp do językoznawstwa*, które dla wykładu obejmują: Język i jego funkcje. Fonetyka i fonologia. Morfologia (morfemy, operacje morfologiczne, procesy słowotwórcze). Semantyka. Pragmatyka.

Neurolingwistyka. Pochodzenie języka - elementy lingwistyki diachronicznej. Klasyfikacja języków: rodzina indoeuropejska. Socjolingwistyka. Język i kultura (Hipoteza Sapira-Whorfa, determinizm językowy), a dla ćwiczeń: Klasyfikacja języków: rodzina indoeuropejska. Językoznawstwo i jego dziedziny, cechy języka. Fonetyka i fonologia. Morfologia. Semantyka. Pragmatyka. Neurolingwistyka. Pochodzenie języka - elementy lingwistyki diachronicznej. Socjolingwistyka. Język i kultura. Inny przykład tej nieprawidłowości to treści programowe zajęć *historia literatury anglojęzycznej*, które podobnie, jak *wstęp do językoznawstwa* realizowane są zarówno w formie wykładów, jak i ćwiczeń, co zdecydowanie stwarza możliwości do rozwijania umiejętności poprzez aktywne uczestnictwo studentów. Treści te obejmują w każdym semestrze inne zagadnienia, jednak są one mocno związane z wiedzą. W przypadku semestru V obejmują one: Realizm i naturalizm. Modernizm. Renesans Harlemu. Nurty w amerykańskiej poezji powojennej. Nurty w powieści amerykańskiej XX wieku. Dramat XX wieku. (wykład) oraz Realizm (wybór tekstów). Regionalizm i naturalizm (teksty wybrane). Modernizm (wybór). Renesans Harlemu (wybór). Poezja XX wieku (wybór) (ćwiczenia).

Ponadto, o ile treści programowe zajęć w zakresie dyscypliny językoznawstwo uwzględniają praktyczne zastosowania wiedzy (w stosunkowo niewielkim stopniu w przypadku zajęć w modułach obowiązkowych, w większym w przypadku zajęć w wybieralnych modułach specjalizacyjnych, gdzie zastosowania wiedzy z dyscypliny językoznawstwo dotyczą kontekstu tłumaczeniowego), treści programowe zajęć z zakresu dyscypliny literaturoznawstwo nie uwzględniają w ogóle zastosowań praktycznych wiedzy z zakresu tej dyscypliny.

Treści programowe zajęć stanowiących praktyczne przygotowanie zawodowe uwzględniają normy i zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, ponieważ odnoszą się w sposób prawidłowy do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych powiązanych z zawodem tłumacza.

Treści programowe odnoszące się do dyscyplin naukowych, do których przyporządkowano kierunek są specyficzne dla zajęć tworzących program studiów, jednak nie są one w pełni kompleksowe. W zakresie dyscypliny językoznawstwo obejmują one zagadnienia z kanonu tematycznego tej dyscypliny (np. pochodzenie i klasyfikacja języków, językoznawstwo diachronicznie), treści dotyczące opisu języka (morfologia, fonetyka, fonologia, składnia), oraz treści dotyczące różnych działów językoznawstwa, takich jak przekładoznawstwo, pragmatyka, socjolingwistyka czy neurolingwistyka. Należy jednak zauważyć, że treści te oferowane są przede wszystkim w ramach zajęć o charakterze propedeutycznym, takich jak *wstęp do językoznawstwa* czy *gramatyka opisowa języka angielskiego*, które wyposażają studenta w „podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne kierunku”, natomiast nie umożliwiają one opanowania przez studentów „wybranych zagadnień z zakresu wiedzy szczegółowej”, a więc nie pozwalają studentom na osiągnięcie wiedzy w pełnej zgodności z charakterystyką P6S_WG dla 6. poziomu PRK. Analogiczny problem obecny jest w treściach programowych powiązanych z dyscypliną literaturoznawstwo. Treści programowe zajęć *wstęp do literaturoznawstwa*, a także *historia literatury angielskiego obszaru językowego* obejmują treści o charakterze ogólnym: zagadnienia z kanonu dyscypliny oraz przegląd najważniejszych tekstów literackich z różnych epok, pomijając jednocześnie wybrane zagadnienia szczegółowe z tej dyscypliny.

Zagadnienia szczegółowe dotyczące dyscypliny językoznawstwo zawarte są natomiast w treściach programowych zajęć w dwóch wybieralnych modułach specjalizacyjnych: *dwujęzycznym tłumaczeniowym i tłumaczeniowym*. Obejmują one m. in. takie treści jak analiza tekstu źródłowego, temat, typ i funkcja tekstu, odbiorca, teoria skoposu, typologia przekładów czy etapy tłumaczenia.

Zagadnienia szczegółowe w zakresie językoznawstwa nie są natomiast uwzględnione w trzecim z modułów wybieralnych, tj. *biznesowym dwujęzycznym*, mimo, że formalnie przewidziano tam zajęcia o charakterze językoznawczym. Nie można bowiem zgodzić się, że następujące treści programowe (dla zajęć *tłumaczenia ustne biznesowe z elementami tłumaczenia symultanicznego*) zawierają językoznawcze zagadnienia szczegółowe powiązane z przekładem: omówienie kursu; różnice pomiędzy tłumaczeniem ustnym a pisemnym, podstawowe zagadnienia z teorii przekładu ustnego i różnice pomiędzy rodzajami tłumaczeń ustnych. Terminologia translatoryczna w przekładzie ustnym i pisemnym; mity na temat przekładu ustnego oraz cechy osobowości wymagane od tłumaczy ustnych”.

Treści programowe nie zapewniają osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów uczenia się. Przykładowo, tematyka zajęć *gramatyka i stylistyka języka polskiego*, obejmująca następujące zagadnienia: fonetyka języka polskiego - charakterystyka systemu samogłosek i spółgłosek charakterystycznych dla języka polskiego. Morfologia - części mowy i ich odmiana. Składnia - części zdania, typy wypowiedzeń, szyk wyrazów w zdaniu, błędy składniowe. Stylistyka - odmiany języka, normy poprawnościowe, nie pozwala na osiągnięcie żadnego efektu szczegółowego: EUW1 („Zapoznanie z praktycznym zastosowaniem wiedzy o gramatyce języka polskiego w pracy tłumacza”) – treści nie uwzględniają zastosowań wiedzy w pracy tłumacza, EUU1 („Potrafi poprawnie używać pojęć z zakresu gramatyki i stylistyki języka polskiego”) – treści nie odnoszą się do wykonywania zadań prowadzących do rozwoju umiejętności używania języka, oraz EUK1 („Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy z zakresu gramatyki języka polskiego”) – treści nie odnoszą się do kompetencji powiązanych z krytyczną oceną posiadanej wiedzy. Innym przykładem ilustrującym powyżej stwierdzone nieprawidłowości są treści programowe wykładu *wstęp do literaturoznawstwa*, zawierające następujący zbiór tematów: Definicje literatury. Koncepcje literatury Platona i Arystotelesa. Poezja - definicja, klasyfikacja, forma i treść, język. Dramat - geneza, definicja, klasyfikacja, forma, konwencje. Proza - rodzaje, początki powieści. Treści te nie prowadzą m. in. do osiągnięcia efektu z kategorii umiejętności EK2 („Student w sposób zaawansowany analizuje i interpretuje teksty literackie pod kątem ich przydatności i wykorzystania w przyszłej pracy zawodowej”), ponieważ takie ujęcie treści programowych nie sugeruje, że studenci podczas zajęć będą poddawać teksty analizie i interpretacji, szczególnie w odniesieniu do ich wykorzystania w pracy zawodowej tłumacza.

Treści programowe zajęć z zakresu praktycznej nauki języka angielskiego (jak również języka drugiego), dotyczące poszczególnych sprawności językowych, takich jak mówienie, czytanie, słuchanie i pisanie, a także podsystemów języka: gramatyki czy wymowy są kompleksowe i specyficzne dla programu studiów. Dobór treści programowych pozwala na osiągnięcie przez studentów większości zaplanowanych dla tych zajęć efektów uczenia się, za wyjątkiem efektów z kategorii kompetencji społecznych (treści te powiązane są tylko z elementami wiedzy, np. znajomości leksyki oraz wykonywaniem zadań językowych prowadzących do opanowania określonych celami i specyfiką zajęć umiejętności).

Czas trwania studiów oraz nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów jest poprawnie oszacowany. Jednak oszacowanie nakładu pracy niezbędnej do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć i grup zajęć nie w każdym przypadku jest właściwe. W grupie zajęć podstawowych, obejmujących praktyczną naukę języka angielskiego, niezasadne jest przypisanie *zajęciom PNJA – dyskusja* dwukrotnie większej liczby punktów ECTS (12) niż *zajęciom PNJA – pisanie* (6). Oba zajęcia skupiają się na sprawnościach produktywnych, których nauka rozpoczyna się na kierunku od tego samego poziomu i w ramach których osiągnąć mają taki sam poziom biegłości

językowej na koniec studiów (C1). Ponadto, sprawność pisania jest o tyle ważniejsza na studiach filologicznych niż sprawność mówienia, że uwieńczeniem kształcenia jest napisane pracy dyplomowej. Akademicki charakter zajęć PNJA – *pisanie* potwierdzają zresztą ich treści programowe dla 4 semestru (m. in. elementy problematyczne w pisaniu akademickim, streszczenie, parafraza), których realizacja wymaga dużego nakładu pracy ze strony studenta, zarówno własnej, jak i w ramach zajęć. Innym problemem dotyczącym oszacowania nakładu pracy studenta wyrażonego liczbą punktów ECTS są zajęcia nakierowane na rozwój kompetencji w drugim języku obcym. Jest on co prawda wystarczający do osiągnięcia przez studentów zakładanego efektami uczenia się poziomu B2, jednak z uwagi na fakt, iż w ramach dwóch wybieralnych modułów specjalizacyjnych (*dwujęzyczny tłumaczeniowy i biznesowy dwujęzyczny*) przewidziano zajęcia mające na celu wykształcenie umiejętności tłumaczeniowych w drugim języku, należy stwierdzić, że wymiar zajęć z drugiego języka, jak również nakład pracy studenta nie są wystarczające, aby mogli oni osiągnąć efekty uczenia się dla tych zajęć. Przykładowo, jeden z efektów dla realizowanych w 6 semestrze zajęć *tłumaczenia ustne biznesowe z elementami tłumaczenia symultanicznego w module biznesowym dwujęzycznym* brzmi „potrafi tłumaczyć ustnie teksty w różnych rejestrach z języka polskiego na język niemiecki i język oraz z języka niemieckiego i na język polski na poziomie językowym dla języka niemieckiego B1 oraz optymalizuje struktury przy zastosowaniu odpowiednich metod i narzędzi”. Poziom B1, który osiągany jest przez studentów po 5 semestrze w drodze realizacji zajęć dydaktycznych i pracy własnej oszacowanych zarówno dla studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych na 15 ECTS nie jest wystarczający, aby byli oni w stanie skutecznie tłumaczyć symultanicznie teksty w różnych rejestrach, w tym w specjalistycznym języku biznesowym.

Powiązany problemem jest oszacowanie nakładu pracy studenta w ramach seminarium dyplomowego. Przykładowo, treści programowe zajęć *seminarium dyplomowe (językoznawczo-translatoryczne)* obejmują: „Powtórzenie i rozszerzenie wiedzy w wybranych obszarach językoznawstwa (np. Neurolingwistyka a idea uczenia się przez całe życie; Systemy językowe i rodzaje przekładu; Aspekty psycholingwistyczne; Perspektywa socjolingwistyczna i kształtowanie kontaktów międzykulturowych, Język angielski w środowisku biznesu; Lingwistyka kryminalistyczna i przykład Teda Kaczyńskiego), i mają być zrealizowane w trakcie 12 godzin zajęć, co nie jest wymiarem wystarczającym, aby osiągnąć cele seminarium, które obejmują m. in. „pogłębienie wiedzy z zakresu wybranych problemów i metodologii językoznawstwa ogólnego i przekładu” oraz „pogłębienie wiedzy z zakresu kompleksowości języka w celu kontynuacji i finalizacji pracy dyplomowej”.

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć lub grup zajęć zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. W przypadku studiów stacjonarnych, liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia wynosi ponad 90 ECTS, a więc jest zgodna z wymaganiami. Analogiczne wymagania są również spełnione dla studiów niestacjonarnych.

Sekwencja zajęć w planie studiów jest prawidłowa. Zajęcia o charakterze propedeutycznym (np. *wstęp do językoznawstwa, wstęp do literaturoznawstwa, gramatyka opisowa, teoria przekładu z etyka pracy tłumacza*), a także zajęcia o charakterze kontekstowym (*historia angielskiego obszaru językowego, kultura angielskiego obszaru językowego*) umiejscowione są w planie studiów w pierwszych trzech semestrach, poprzedzając inne zajęcia o bardziej zaawansowanym charakterze i stanowiąc dla nich teoretyczną podbudowę (np. *zajęcia tłumaczeniowe powiązane z językoznawstwem w modułach*

specjalizacyjnych). Zajęcia z zakresu praktycznej nauki języka angielskiego rozplanowane są na wszystkie sześć semestrów studiów, zapewniając studentom możliwość ciągłego intensywnego rozwoju kompetencji językowych.

Zajęcia na kierunku prowadzone są w formie wykładów, ćwiczeń, seminariów, warsztatów i laboratoriów. Na kierunku przeważają formy zajęć zakładające aktywne uczestnictwo studentów – ćwiczenia i warsztaty. Formy zajęć dobrane są prawidłowo do ich celów. W formie ćwiczeń prowadzone są m. in. zajęcia z praktycznej nauki języka angielskiego. Ćwiczenia towarzyszą również wielu wykładom w module zajęć kierunkowych. W formie warsztatowej prowadzona jest większość zajęć w modułach specjalizacyjnych, a więc zajęć stanowiących praktyczne przygotowanie zawodowe.

Program studiów formalnie umożliwia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze 97 punktów ECTS, a więc stanowiącym około 54% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie. Do grupy zajęć wybieralnych zaliczono *lektorat języka obcego* (6 ECTS), *seminarium dyplomowe* (16 ECTS), moduły zajęć specjalizacyjnych (43 ECTS) i *praktyki zawodowe* (32 ECTS).

Praktyki zawodowej nie można jednak zaliczyć do puli zajęć do wyboru, ponieważ w tym przypadku wybór odnosi się do miejsca odbywania praktyk i osoby opiekuna praktyk w zakładzie pracy, a nie do zajęć, ponieważ wszyscy studenci osiągają podczas tych zajęć te same efekty uczenia się poprzez te same treści programowe określone w jednym sylabusie i programie praktyk. Poza tym, z uwagi na fakt, że nie wszystkie wybieralne zajęcia i moduły są uruchamiane dla każdego cyklu kształcenia, przynajmniej dla części studentów wybór tych zajęć nie jest wyborem realnym. **Rekomenduje się** zadbanie o urealnienie wyboru zajęć dla wszystkich studentów.

Program studiów formalnie zawiera zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze 91 ECTS w przypadku realizacji *modułu biznesowego dwujęzycznego* i 92 ECTS w przypadku dwóch pozostałych modułów specjalizacyjnych, co stanowi nieco ponad 50% całkowitej liczby punktów ECTS. Jednak nie wszystkie zajęcia, które włączono do tej puli można uznać za takie, które faktycznie nastawione są na rozwijanie praktycznych umiejętności zawodowych. Przykładowo, zajęcia *praktyczna nauka języka angielskiego – dyskusja* (V i VI semestr) oraz *praktyczna nauka języka angielskiego – gramatyka* (V i VI semestr), które łącznie oszacowano na 6 ECTS na poziomie sylabusu zajęć nie zawierają odniesień do kontekstu zawodowego na żadnym poziomie: efektów uczenia się, treści programowych, metod nauczania i metod weryfikacji efektów uczenia się. Wyłączenie powyższych zajęć z puli zajęć mających kształtować umiejętności praktyczne skutkuje niespełnieniem warunku, aby co najmniej 50% punktów ECTS studenci uzyskali w toku realizacji zajęć o charakterze praktycznym.

Program studiów obejmuje zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie języka angielskiego do poziomu C1. Dodatkowo, na kierunku oferowane są zajęcia poświęcone rozwijaniu znajomości drugiego języka (język niemiecki, język rosyjski lub język hiszpański) prowadzące studentów do osiągnięcia poziomu B2. Wymiar tych zajęć (1125 h/45 ECTS w przypadku języka angielskiego oraz 450 h/18 ECTS w przypadku języka niemieckiego, zarówno dla studiów stacjonarnych jak i niestacjonarnych) umożliwia osiągnięcie zakładanego celu.

Program studiów zawiera następujące kursy obowiązkowe z zakresu nauk społecznych: *komunikacja interpersonalna* (2 ECTS), *pozyskiwanie i gromadzenie informacji* (2 ECTS), *geografia polityczna i gospodarcza* (1 ECTS). Dodatkowo, w zależności od wybranego modułu specjalizacyjnego realizowane są zajęcia *marka handlowa* (1 ECTS) oraz *marka handlowa (drugi język)* (1 ECTS), a także *geografia*

polityczna i gospodarcza (drugi język) (1 ECTS). Liczba punktów ECTS za zajęcia z dziedziny nauk społecznych waha się od 6 do 8 dla różnych modułów specjalizacyjnych. Tym samym, wymóg zapewnienia studentom kierunku z dziedziny nauk humanistycznych realizacji co najmniej 5 ECTS w ramach zajęć z dziedziny nauk społecznych został spełniony w przypadku obu poziomów studiów.

Program studiów obejmuje zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W tym trybie prowadzone są jedynie wykłady na studiach niestacjonarnych. Wymiar zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest zgodny z wymaganiami.

Metody kształcenia stosowane na kierunku są różnorodne i w większości specyficzne dla zajęć. Dobór metod kształcenia skorelowany jest z celami poszczególnych zajęć, sformułowanych dla nich efektów uczenia się, zaplanowanych do realizacji treści programowych, a także formy zajęć. W przypadku wykładów stosuje się najczęściej metody podające, takie jak wykład informacyjny czy konwersatoryjny, któremu towarzyszy wykorzystanie prezentacji multimedialnej. Jeśli chodzi o zajęcia prowadzone w formie ćwiczeń, warsztatów i laboratoriów, metody kształcenia obejmują m. in. metody problemowe (w tym aktywizujące) takie jak symulacje, dyskusje, burze mózgów, inscenizacje, metaplany czy studia przypadku, oraz metody praktyczne, takie jak projekt (również internetowy – WebQuest) czy ćwiczenia. Tak dobrane metody są zorientowane na studentów, motywują ich do samodzielności i aktywnego udziału w procesie uczenia się, jednak nie w przypadku wszystkich zajęć zapewniają osiągnięcie efektów uczenia się, co jest zauważalne przede wszystkim w odniesieniu do zajęć, które w założeniu Uczelni stanowią mają praktyczne przygotowanie zawodowe. W przypadku wielu z tych zajęć w metody dydaktyczne opisano bardzo zdawkowo, nie podając pełnej informacji na temat ich wykorzystania w celu rozwijania umiejętności praktycznych (przede wszystkim tłumaczeniowych). Często metody te są ponadto sformułowane błędnie, odnosząc się nie tyle do metod, co różnych form pracy oraz materiałów dydaktycznych. Przykładowo, w przypadku takich zajęć, jak tłumaczenie *tekstów specjalistycznych* czy *tłumaczenie tekstów branżowych* zaplanowano metodę, którą ujęto lakonicznie jako „tłumaczenie tekstów”, nie podając żadnych szczegółów dotyczących używanych narzędzi czy technik (np. narzędzi CAT). W przypadku *tłumaczeń specjalistycznych w drugim języku* podano metody kształcenia, które w ogóle nie odnoszą się do tłumaczeń czy wręcz w ogóle nie są metodami (praca w grupach i prezentacja multimedialna w przypadku języka hiszpańskiego oraz praca w grupach, praca indywidualna, słowne objaśnienie i praca z tekstem w przypadku języka niemieckiego). Problem ten jest zauważalny również w przypadku metod dla innych zajęć mających kształtować umiejętności praktyczne, a będących *de facto* kursami z zakresu języka specjalistycznego, np. *korespondencja handlowa i urzędowa* (metody obejmują pracę w grupach, pracę z podręcznikiem i słowne objaśnienie).

Metody kształcenia w założeniach umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka angielskiego na poziomie C1, a także drugiego języka obcego na poziomie B2. Metody te obejmują m. in. gry dydaktyczne, dramę, dyskusje, burze mózgów, z podręcznikiem i ćwiczenia praktyczne. Metody kształcenia umożliwiają również dostosowanie procesu uczenia się, także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia. Metody i techniki kształcenia na odległość są wykorzystywane pomocniczo.

Program studiów prawidłowo zakłada realizację praktyk zawodowych na każdej oferowanej specjalizacji. Sformułowane efekty uczenia się przyjęte dla praktyk nie uwzględniają jednak faktu istnienia tych trzech specjalizacji: *dwujęzycznej tłumaczeniowej*, *tłumaczeniowej* oraz *biznesowej dwujęzycznej* i nie są specyficzne w tym kontekście. Niezależnie od specjalizacji, student, np.: „potrafi samodzielnie wyszukiwać i przedstawiać informacje na wybrany temat w języku angielskim”, jak i „potrafi tłumaczyć różne teksty” czy też „tłumaczyć specjalistyczne teksty w parze językowej polski-angielski”.

Efekty dla przyjęte dla praktyk są skonstruowane nieprawidłowo również z innych przyczyn:

1. Niektóre z nich są niedoprecyzowane - na przykład efekt dotyczący umiejętności samodzielnego wyszukiwania oraz przedstawiania informacji na wybrany temat w języku angielskim nie precyzuje, jakich informacji ma poszukiwać student oraz z wykorzystaniem jakich narzędzi, metod. W konsekwencji, ani student, ani praktykodawca nie wiedzą, jaką umiejętność student ma posiadać i w jakim zakresie. Problemem powiązany jest używanie w efektach sformułowań otwartych, pozwalających na dowolną interpretację np. „związanej z wybrana sfera działalności zawodowej filologa”, „potrafi przetłumaczyć różne teksty”, „związanego z wykorzystaniem odpowiednich metod i narzędzi badawczych” i in.
2. Jeden z efektów w semestrze 3 dotyczy wykorzystania metod i narzędzi badawczych, co nie jest zgodne z założeniami programowymi dla praktyk na kierunku o profilu praktycznym.
3. Efekty nie uwzględniają faktu odbywania praktyki poza Uczelnią i nie odnoszą się do wiedzy, umiejętności ani kompetencji osiąganych typowo podczas praktyk w organizacji „zewnętrznej” i możliwych do osiągnięcia z uwagi na potencjał instytucji praktykodawcy oraz fakt współpracy pracodawcy z Uczelnią w ramach praktyk. Dla przykładu, żaden z efektów nie uwzględnia wiedzy na temat typów instytucji funkcjonujących na rynku pracy, umiejętności współpracy z opiekunem, znajomości zasad pracy z dokumentami, zasad postępowania w miejscu pracy, umiejętności obserwowania rzeczywistego środowiska zawodowego i wyciągania wniosków, umiejętności stosowania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy i wielu innych. *De facto*, w celu osiągnięcia kompletu efektów przyjętych dla praktyk, student nie musiałby odbywać praktyki, a uczestniczyć w typowych zajęciach na Uczelni.

Zgodność efektów uczenia dla praktyk z przypisanymi do pozostałych zajęć lub grup zajęć jest pozorna z uwagi na generyczny charakter efektów dla praktyk. Efekty praktyk odnoszące się w dużej mierze do wyszukiwania informacji oraz sporządzania tłumaczeń zgodne są z grupą efektów dla zajęć specjalizacyjnych. Nie mogą jednak być uznane za adekwatne do realizowanego programu i zawartych w nim zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, gdyż niewystarczająco wskazują, które zakresy wiedzy i umiejętności wynikających ze zrealizowania programu student podczas praktyki ma wykorzystywać. Dotyczy to na przykład wszystkich efektów związanych z wyszukiwaniem informacji, gdzie spektrum czynności studenta, rodzaje i zakres jego zadań nie są do końca określone i mogą być krańcowo różne, mieć miejsce z wykorzystaniem zaawansowanych, jak i podstawowych umiejętności czy wiedzy, jak również kompetencji o nieokreślonym pochodzeniu. Problemem powiązany jest tylko śladowa zgodność efektów dla praktyk z przypisanymi do zajęć na *specjalizacji biznesowej*, która koncentruje się na tłumaczeniach ustnych, nie pisemnych.

Praktyki zawodowe zaplanowano w czterech etapach, które odzwierciedlają założone dla nich efekty uczenia się uwzględniające progresję kompetencji oraz ich zróżnicowanie na kolejnych semestrach realizacji praktyk.

Dobór treści programowych dla praktyk zawodowych nie zawsze jest właściwy. Raz umożliwia osiągnięcie efektów dla danego etapu praktyki, raz treści są redundantne, a raz niewystarczające. I tak, w semestrze 3 określono treści dotyczące dokumentacji praktyk, etyki zawodowej, ustawy RODO, BHP, wzory listów, pism i formularzy, obserwację pracy opiekuna i in., a nie jest jasne, osiąganie, którego z dwóch efektów uczenia się w tym semestrze mają umożliwić. Z kolei w tym samym semestrze brakuje treści umożliwiających osiągnięcie efektu dotyczącego umiejętności wyszukiwania informacji, a w semestrze 5 treści umożliwiających osiągnięcie efektu „Jest gotów do poszerzania swojej wiedzy oraz zasięgania wiedzy ekspertów”.

Nie w pełni właściwy jest też dobór miejsc praktyk. Studenci odbywający praktyki w małych lub wręcz jednoosobowych przedsiębiorstwach nie mają możliwości osiągnięcia efektu w semestrze 5 dotyczącego pracy w grupie, czy też w zakładach pracy, gdzie infrastruktura nie umożliwia posługiwania się zaawansowanymi technikami informacyjno-komunikacyjnymi, jak wymagają treści w semestrze 2. Kwestia doboru miejsc praktyk będzie również przedmiotem dalszej oceny w kontekście miejsc praktyk oferowanych studentom poza granicami RP.

Wymiar praktyk zgodny jest z wymaganiami i wynosi 6 miesięcy, co wyraża się w 960 godzinach i 32 ECTS. Harmonogram praktyk obejmuje semestry 2-5, kolejno po: 210 godzin i 7 ECTS w semestrze 2, 180 godzin i 3 ECTS w semestrze 3, 330 godzin i 11 ECTS w semestrze 4, 240 godzin i 8 ECTS w semestrze 5. Nie w pełni właściwe jest umiejscowienie pierwszego etapu praktyk już w semestrze 2, gdzie student dokonuje już samodzielnie tłumaczeń, co stwierdzono na podstawie analizy dokumentacji praktyk. Student wówczas, zgodnie z programem studiów, nie posiada wystarczających kompetencji do wykonywania tego rodzaju obowiązków u praktykodawcy. Dodatkowym problemem jest, że harmonogram praktyk przewiduje realizację praktyk w semestrze 5 w miesiącu grudniu, i są to praktyki, których wymiar znacznie przekracza możliwości takiego usytuowania. Biorąc pod uwagę dodatkowo przerwę świąteczną, student nie ma możliwości realizacji tych praktyk w pełnej zgodzie z zasadami ergonomii i higieny pracy, gdyż efektywnie pozostaje mu mniej niż 20 dni na praktykę obejmującą 240 godzin.

Formy prac etapowych obejmują następujące dokumenty: ocenę praktykanta – filologia, dokument zawierający tabelę efektów uczenia się dla poszczególnych etapów praktyk wraz z ocenami wystawionymi przez zakładowego opiekuna, dzienniczek praktyk, w tym kartę potwierdzenia przyjęcia i zakończenia praktyki oraz karty tygodniowe praktyk przeznaczone na opis czynności wykonywanych przez praktykanta, a także jego uwagi dotyczące wykonywanej pracy, próbki tłumaczeń studenta PL-EN, EN-PL w zróżnicowanej liczbie, o różnej tematyce, charakterze i objętości, a także zróżnicowanym stopniu trudności. Formy prac etapowych dla praktyki odbywanej poza granicami RP, w ramach Programu Erasmus+, są identyczne, a weryfikacja ma miejsce w języku polskim. Efekty uczenia się oceniane są przez opiekuna zakładowego oceną numeryczną, zgodnie z regulaminem studiów. Uczelniany opiekun jedynie potwierdza zaliczenie w dzienniku. Nie formułuje oceny jakościowej, wartościującej w odniesieniu do poszczególnych efektów.

Zaplanowane narzędzia weryfikacji są typowe dla praktyk zawodowych, jednakże ich szczegółowa konstrukcja i zawartość, a także sposób, w jaki są stosowane nie umożliwiają weryfikacji przyjętych dla praktyk efektów uczenia się. Dokumentacja praktyk nie potwierdza realizacji treści praktyk oraz osiągnięcia efektów uczenia się zawartych w programie. Dokumentacja praktyk zawiera wprawdzie kilka próbek tłumaczeń, jednakże nie noszą one znamion żadnej korekty jakościowej. Brakuje również informacji zwrotnej od zakładowego opiekuna praktyk w postaci komentarza lub oceny wykonanych zadań. Uniemożliwia to rzetelną weryfikację przez opiekuna uczelnianego, który nie posiada

wystarczających danych do oceny stopnia osiągnięcia efektów. Może opierać się on jedynie na bardzo lakonicznym, często hasłowym, wielokrotnie powtarzającym się opisie zakresu prac (często wiele godzin pracy kwitowane jest jednym krótkim stwierdzeniem). Tak więc, choć dokumentacja praktyki zawiera tabelę z efektami uczenia się, a efekty te są ocenione przez opiekuna zakładowego, to dokonywana przez opiekuna uczelnianego końcowa ocena nie ma charakteru kompleksowego i tylko pozornie odnosi się do zakładanych efektów uczenia się.

Liczba opiekunów praktyk z ramienia Uczelni jest wystarczająca. Opiekun zakładowy, to zazwyczaj jedna osoba wyznaczana przez przyjmujący zakład pracy, co pozornie zaspakaja potrzebę procesu dydaktycznego - zastrzeżenia budzą jego kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje, które, w zależności od miejsca, gdzie praktyka się odbywa, są raz właściwe, raz niewłaściwe w odniesieniu do zaplanowanych dla praktyk efektów. Wprawdzie Uczelnia stosuje dokument pod nazwą „Kryteria doboru zakładowego opiekuna studenckich praktyk zawodowych dla kierunku Filologia angielska studia pierwszego stopnia w Wydziale Nauk Humanistycznych Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Sączu”, ale kryteria w nim zawarte nie odnoszą się do kompetencji, które pozwoliłyby opiekunowi na pełną weryfikację i ocenę efektów uczenia się osiąganych przez studentów podczas praktyk, w tym w szczególności efektów związanych z tłumaczeniami ogólnymi i specjalistycznymi, realizacją projektu tłumaczeniowego itp.

Infrastruktura miejsc praktyk jest raz prawidłowa i umożliwia osiągnięcie efektów uczenia się, a raz nieprawidłowa. Uczelnia stosuje wprawdzie arkusz oceny miejsca praktyk/ praktykodawcy i formułuje tam wymogi jakościowe umożliwiające weryfikację prawidłowości doboru tych miejsc, ale system nie działa prawidłowo, gdyż dokumentacja praktyk nie potwierdza, że student tworzył, np. pamięci tłumaczeniowe i wykorzystywał w tym celu infrastrukturę praktykodawcy (co przewidywał sylabus adekwatny dla tej praktyki).

W Uczelni obowiązuje regulamin określający procedurę odbywania praktyk przez studentów kierunku, który określa zasady organizacji, terminy odbywania praktyk, osoby odpowiedzialne za organizację i nadzór nad praktykami zarówno w Uczelni, jak i w zakładzie pracy, w tym ich zadania oraz zakresy odpowiedzialności, obowiązki studenta, warunki zaliczenia. Regulamin zawiera również zasady doboru miejsc praktyk wskazując kryteria doboru takiego miejsca. Przewidziano tam procedurę hospitowania praktyk. W przypadku wskazania miejsca odbywania praktyk przez studenta, zatwierdza je uczelniany opiekun praktyk zgodnie z procedurą opisaną w regulaminie. Nie określono warunków kwalifikowania na praktykę, a także sposobów komunikowania się opiekuna uczelnianego z opiekunem zakładowym. **Rekomenduje się** dostosowanie zapisów dokumentów regulujących organizację praktyk taki sposób, aby uwzględniały warunki kwalifikowania na praktykę oraz sposoby komunikowania opiekuna uczelnianego z opiekunem zakładowym.

Uczelnia zapewnia miejsca praktyk dla studentów, jednak – konsekwencji wyżej opisanych rozwiązań - dobór ten nie zawsze jest prawidłowy. Ponadto, z uwagi na niepełne dostosowanie miejsc praktyk oferowanych przez Uczelnię do koncepcji kształcenia na *specjalizacji tłumaczeniowej*, praktyki bywają przeładowane (6-8 studentów jednocześnie odbywa praktykę u jednego pracodawcy), a wielu studentów musi samodzielnie poszukiwać właściwego miejsca praktyk.

Dodatkowo, Uczelnia zapewnia praktyki dla studentów kierunku w ramach Programu Erasmus+, co jest praktyką właściwą i wskazaną, o ile zostaną zapewnione właściwe warunki i miejsca odbywania tych

praktyk, a opiekunowie posiadają kwalifikacje i doświadczenie adekwatne dla oceny pracy studenta w zakresie efektów określonych w programie praktyk. Przedstawione dokumenty nie uwzględniają takich dostosowań – dokumenty praktyki i zasady jej organizacji i zaliczania są takie same jak w przypadku praktyki u praktykodawcy polskiego, co nie jest postępowaniem właściwym. Co więcej, zabrakło również dokumentów potwierdzających kompetencje opiekunów zakładowych, w szczególności w zakresie tłumaczeń angielsko-polskich i posługiwania się językiem polskim. Nadzór nad praktykami odbywanymi za granicą nie został uwzględniony w regulaminie praktyk.

Wewnętrzne procedury jakościowe, choć jasno zakładają monitoring i ewaluację programu praktyk, osób sprawujących nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz opiekunów praktyk, realizacji praktyk, miejsc praktyk, a także efektów uczenia się osiąganych na praktykach i dokonywane są systematycznie, z udziałem studentów, nie skutkują w diagnozowaniu nieprawidłowości i doskonaleniu programu praktyk oraz sposobów ich realizacji. Nie zdiagnozowały nieprawidłowości odnoszących się do sformułowanych efektów uczenia się, treści programowych czy doboru miejsc praktyki i ich infrastruktury, a także do jakości doboru opiekunów praktyk w zakładach pracy. System zapewnienia jakości w odniesieniu do praktyk nie działa zatem w pełni skutecznie.

Rozplanowanie zajęć jest co do zasady zgodne z zasadami higieny pracy i umożliwia systematyczne uczenie się oraz efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Jednakże, zdarzają się sytuacje, szczególnie w przypadku tzw. „odrabiania zajęć”, gdy te same zajęcia (np. *lektorat języka obcego*) odbywają się w kilkugodzinnych blokach, co utrudnia stopniowy rozwój kompetencji językowych i systematyczne opanowywanie materiału. **Rekomenduje się** nieplanowanie tych samych zajęć w kilkugodzinnych blokach. Czas przewidziany na sesje egzaminacyjne jest prawidłowy, a okres przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia ich weryfikację oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe są częściowo zgodne z koncepcją kształcenia przyjętą na kierunku. Odwołują się one w sposób prawidłowy do przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych – językoznawstwa i literaturoznawstwa. Treści programowe w przypadku literaturoznawstwa nie uwzględniają jednakże praktycznych zastosowań wiedzy w tej dyscyplinie w działalności zawodowej, do której przygotowuje kierunek. Treści programowe zajęć stanowiących praktyczne przygotowanie zawodowe uwzględniają normy i zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, ponieważ odnoszą się w sposób prawidłowy do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych powiązanych z zawodem tłumacza. Treści programowe odnoszące się do dyscyplin naukowych, do których przyporządkowano kierunek są

specyficzne dla zajęć tworzących program studiów, jednak nie są w pełni kompleksowe, ponieważ w zakresie dyscypliny literaturoznawstwo nie obejmują zagadnień szczegółowych, natomiast w odniesieniu do dyscypliny językoznawstwo treści programowe nie zapewniają wiedzy w zakresie zagadnień szczegółowych wszystkim studentom, ponieważ nie są one uwzględnione we wszystkich oferowanych na kierunku specjalizacjach. Ponadto, treści programowe nie zapewniają osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów uczenia się, które dla tych zajęć zostały sformułowane.

Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć są z reguły poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się, z wyjątkiem efektów sformułowanych dla niektórych zajęć z zakresu praktycznej nauki języka angielskiego, efektów powiązanych z wykonywaniem tłumaczeń w drugim języku obcym oraz z przygotowaniem pracy dyplomowej. Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć lub grup zajęć zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, a dodatkowo w przypadku studiów stacjonarnych jest zgodna z wymaganiami. Sekwencja zajęć, a także dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach są prawidłowe i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Program studiów formalnie umożliwia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie, ale zasady funkcjonujące na kierunku w tym zakresie nie w pełni pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia, ponieważ nie wszystkie moduły specjalizacyjne, lektoraty języków obcych oraz seminaria są zawsze uruchamiane. Harmonogram realizacji programu studiów formalnie obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymaganym wymiarze punktów ECTS, ale do puli zajęć włączono nieprawidłowo niektóre zajęcia z zakresu praktycznej nauki języka angielskiego. Program studiów obejmuje zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie języka angielskiego do poziomu C1, a w zakresie drugiego języka obcego do poziomu B2. W programie studiów zapewniono również we właściwym wymiarze zajęcia z dziedziny nauk społecznych.

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, ale nie umożliwiają osiągnięcia przez nich wszystkich efektów uczenia się, w szczególności efektów powiązanych z przygotowaniem do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, ponieważ nie zawsze są specyficzne dla zawodu tłumacza. Stosowane metody kształcenia umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka angielskiego na poziomie C1 i drugiego języka obcego na poziomie B2 i umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością.

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów nie w pełni zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Wymiar praktyk zawodowych spełnia wymogi formalne, jednakże harmonogram nie jest w pełni właściwy. Organizacja i nadzór nad realizacją praktyk, dobór miejsc odbywania, a także kompetencje opiekunów praktyk w zakładach pracy nie w pełni zapewniają prawidłową realizację praktyk. Uczelnia nie zapewnia właściwych miejsc praktyk wszystkim studentom, a przyjęte zasady nie gwarantują prawidłowego doboru miejsc praktyk i opiekunów praktyk w zakładach pracy.

Organizacja procesu nauczania co do zasady zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na nauczanie i uczenie się, z wyjątkiem sytuacji, gdy następuje kumulacja „odrabianych” zajęć, oraz zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących: 1) braku treści programowych odnoszących się do praktycznych zastosowań wiedzy w zakresie dyscypliny literaturoznawstwo, 2) niewystarczającego uwzględnienia w treściach programowych zagadnień szczegółowych z zakresu dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek, 3) doboru treści programowych, który nie zapewnia osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów uczenia się sformułowanych dla zajęć, 4) nieprawidłowo oszacowanego wymiaru zajęć oraz nakładu pracy mierzonego liczbą punktów ECTS w przypadku zajęć z zakresu praktycznej nauki języka angielskiego, drugiego języka obcego w odniesieniu do efektów uczenia się powiązanych z tłumaczeniem, oraz seminarium dyplomowego; 5) niezapewnienia zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wymaganym wymiarze; 6) nieodpowiedniego doboru metod kształcenia w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, a także 7) ze zdiagnozowanych nieprawidłowości dotyczących programu i realizacji praktyk zawodowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zapewnienie treści programowych uwzględniających praktyczne zastosowania wiedzy z zakresu dyscyplin naukowych, do których przyporządkowano kierunek.
2. Zapewnienie wszystkim studentom treści programowych uwzględniających zagadnienia szczegółowe z zakresu dyscyplin naukowych stanowiących podstawy teoretyczne kierunku.
3. Zapewnienie treści programowych umożliwiających osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się.
4. Prawidłowe oszacowanie wymiaru zajęć oraz nakładu pracy studenta mierzonego liczbą punktów ECTS w przypadku zajęć rozwijających umiejętności w języku angielskim, drugim języku obcym, oraz w przypadku seminarium dyplomowego.
5. Zapewnienie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wymaganym wymiarze punktów ECTS.
6. Zapewnienie metod kształcenia umożliwiających wykonywanie czynności praktycznych przez studentów, również z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.
7. W zakresie praktyk zawodowych:
 - a. uwzględnienie w efektach uczenia się oraz treściach założeń koncepcji kształcenia, a także sformułowanie w nich jasnych odniesień do specyfiki obszarów działalności zawodowej, do której przygotowujący jest student;
 - b. uwzględnienie w harmonogramie praktyk zasad ergonomii i higieny pracy w celu zapewnienia zachowania tych zasad na każdym etapie realizacji praktyki;

- c. zwiększenie liczby praktykodawców w zakresie *specjalizacji tłumaczeniowej* i udostępnienie tych miejsc dla studentów;
 - d. dostosowanie kryteriów jakościowych zatwierdzania miejsc praktyk i zakładowych opiekunów praktyk w sposób umożliwiający ich właściwy dobór i zapewnienie na ich podstawie właściwego doboru miejsc i opiekunów;
 - e. opracowanie zasad odbywania praktyk poza granicami RP wraz z pełnym i specyficznym systemem zapewnienia jakości ich realizacji i zaliczania, a także nadzoru ze strony Uczelni;
 - f. dostosowanie systemu monitorowania przebiegu i jakości praktyk w taki sposób, aby umożliwiał doskonalenie programu praktyk i ich realizacji oraz diagnozowanie ewentualnych nieprawidłowości.
8. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunkiem ubiegania się o przyjęcie na studia I stopnia na kierunek filologia angielska jest zdany egzamin maturalny („nowa matura”), egzamin dojrzałości („stara matura”), lub matura międzynarodowa. W przypadku matury międzynarodowej oraz egzaminu dojrzałości stosowane są odpowiednie przeliczniki punktów. W przelicznikach uwzględniono zarówno kandydatów, którzy uzyskali świadectwo dojrzałości przed 1992 r. (skala ocen: bardzo dobry, dobry, dostateczny), jak i po roku 1992 (skala ocen: celujący, bardzo dobry, dobry, dostateczny, dopuszczający). Osoby z niepełnosprawnościami podlegają takiej samej procedurze rekrutacyjnej jak pozostali kandydaci. Cudzoziemcy mogą podejmować studia na zasadach określonych w stosownych przepisach prawa. Rekrutacja odbywa się drogą elektroniczną. W pierwszej kolejności przyjmowani są laureaci i finaliści olimpiad, następnie pozostali kandydaci w kolejności określonej na podstawie sumy punktów uzyskanych w postępowaniu kwalifikacyjnym według listy rankingowej. W sporządzeniu listy rankingowej dla kandydatów na kierunek filologia angielska pod uwagę brane są wyniki z egzaminu z języka polskiego oraz języka angielskiego, przy czym premiowane jest zdawanie egzaminu pisemnego na poziomie rozszerzonym, gdyż przelicznik punktowy w przypadku tego poziomu jest podwójny. Zasady rekrutacji są przejrzyste i selektywne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Zasady rekrutacji są również bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku filologia angielska, gdyż uwzględniają wszystkie rodzaje świadectwa dojrzałości i nie wprowadzają żadnych ograniczeń.

Warunki rekrutacji nie uwzględniają informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu. **Rekomenduje się** podanie takich informacji do wiadomości kandydatów.

Uczelnia wprowadziła procedury dotyczące potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów dla kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia. Procedury te

są zgodne z przepisami prawa. Weryfikacji i potwierdzania efektów uczenia się dokonuje Komisja ds. weryfikacji efektów uczenia się powoływana przez Rektora na wniosek dyrektora instytutu po wpłynięciu pełnej dokumentacji dotyczącej ubiegania się o potwierdzenie efektów uczenia się. Weryfikacja jest dokonywana w odniesieniu do efektów uczenia się określonych w programie studiów dla danego kierunku i cyklu kształcenia. W skład Komisji wchodzi kierownik zakładu lub nauczyciel akademicki reprezentujący dyscypliny naukowe, których dotyczą efekty uczenia się, nauczyciel akademicki posiadający stopień, co najmniej doktora i wiedzę w zakresie programu studiów, którego dotyczą efekty oraz nauczyciel akademicki - koordynator zajęć/nauczyciel prowadzący zajęcia, właściwy dla każdego zajęcia objętych procesem weryfikacji efektów uczenia się. Dodatkowo w pracach weryfikacyjnych może uczestniczyć przedstawiciel otoczenia społeczno-gospodarczego. Kandydat zobowiązany jest do wskazania konkretnych zajęć, efektów uczenia się zdefiniowanych w karcie tych zajęć oraz przedstawienia dokumentów i dowodów potwierdzających osiągnięcie efektów uczenia się. Procedura potwierdzania efektów uczenia się jest wieloetapowa i obejmuje: 1) formalną weryfikację wniosku, 2) ocenę możliwości potwierdzenia efektów uczenia się, wskazanych przez kandydata, 3) przeprowadzenie weryfikacji. Weryfikacja polega na sprawdzeniu faktycznych umiejętności, kompetencji i wiedzy, a nie wyłącznie na ocenie przedłożonych dokumentów. Forma weryfikacji efektów uczenia się może obejmować: egzamin ustny, egzamin pisemny, test, zadania, projekt, ćwiczenia. W wyniku przeprowadzonej weryfikacji kandydat otrzymuje ocenę w skali obowiązującej w uczelni. Procedury zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

Regulamin studiów uwzględnia możliwość przeniesienia z innej uczelni, w tym zagranicznej. Warunkiem jest spełnienie obowiązków wynikających z przepisów uczelni, w której kandydat studiował. Przeniesienie z innej uczelni może być realizowane w ramach studiowanego dotychczas kierunku lub może być związane ze zmianą kierunku. Decyzję o przyjęciu podejmuje dziekan po zapoznaniu się z przedstawioną dokumentacją dotychczasowego przebiegu studiów, obejmującą udokumentowanie osiągniętych efektów uczenia się. W przypadku rozbieżności wynikających z porównania efektów uczenia się dotychczas osiągniętych z obowiązującymi na podejmowanym kierunku studiów, student zobowiązany jest do uzupełnienia różnic programowych, które ustala dziekan. Warunki i procedury zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz ocenę ich w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów w przypadku przeniesienia się studenta z innej uczelni.

Zasady i procedury dyplomowania obejmują: a) zaliczenie *seminarium dyplomowego*, b) pracę dyplomową, c) egzamin dyplomowy. Dla studentów Wydziału Humanistycznego, na którym prowadzony jest kierunek filologia angielska opracowano „Szczegółowe zasady dotyczące przygotowania i złożenia pracy dyplomowej”. Zgodnie z nim praca dyplomowa powinna spełniać wymogi dla praktycznego profilu studiów i mieć charakter aplikacyjny, przy czym zakłada się, że „praca przy realizacji pracy dyplomowej jest czynnikiem stymulującym rzeczywiste zadania, z jakimi absolwent może spotkać się w przyszłości”. Praca powinna składać się z części teoretycznej, badawczej i aplikacyjnej, a część teoretyczna powinna zawierać teorię z dyscypliny, w ramach której praca jest pisana, natomiast część metodologiczna pracy powinna zawierać metodologię badań z dyscypliny. Sprecyzowano, że praca dyplomowa powinna być realizowana w ramach jednej z dyscyplin naukowych, do których przyporządkowany jest kierunek studiów. W sposób ogólny określono

aplikacyjność pracy: część aplikacyjna powinna stanowić propozycję rozwiązania omawianego problemu. Sprecyzowano, że część aplikacyjna powinna stanowić co najmniej 20% objętości pracy. Praca powinna zawierać wstęp, rozdział teoretyczny, rozdział badawczy, rozdział wdrożeniowy, podsumowanie. Określono elementy wstępu i zakończenia. Wstęp pracy powinien zawierać m.in. wprowadzenie do obszaru problemowego, prezentację przedmiotu badań, cel badań, zakres pracy, motywy i racje podjęcia danego tematu, informacje o jej przydatności praktycznej. W zakończeniu „należy ustosunkować się do postawionego we wstępie problemu, odpowiedzieć na pytania, czy i w jakim stopniu udało się rozwiązać problem, jakie powstały trudności w trakcie pracy i ewentualnie wskazać na potrzebę i możliwości usprawnienia rozwiązywania tego typu problemów”. Zasady te są zgodne z praktycznym profilem studiów, gdyż wprost wskazują na to, że praca dyplomowa powinna mieć charakter aplikacyjny.

Zasady te są ogólne, ponieważ dotyczą prac powstających na Wydziale. W programie studiów kierunku filologia angielska seminarium dyplomowe przypisano do dyscypliny językoznawstwo, co jest zgodne zarówno z ogólnymi zasadami, jak i przyporządkowaniem kierunku do dyscyplin naukowych. Jednocześnie jednak w tym samym dokumencie znajdują się dwie karty zajęć dotyczące seminarium dyplomowego: seminarium dyplomowe (językoznawczo-translatoryczne) oraz seminarium dyplomowe (literacko-kulturowe). Oba seminaRIA zgodne są zasadniczo z przyporządkowaniem kierunku do dyscyplin (o elemencie kulturoznawczym poniżej). Nie jest jednak jasne, dlaczego seminarium dyplomowe przyporządkowano wyłącznie do dyscypliny językoznawstwo. Nie jest również jasne, dlaczego wyróżnia się subdyscyplinę (translatoryczne) w ramach dyscypliny (językoznawcze). Ponadto, w karcie zajęć seminarium dyplomowe (literacko-kulturowe) jednym z celów kształcenia jest „Pogłębienie wiedzy z zakresu wybranych problemów i metodologii językoznawstwa ogólnego i przekładu oraz z zakresu prawa autorskiego w celu praktycznego jej zastosowania podczas pisania pracy dyplomowej”. Nie koreluje to z celem kolejnym (i samą nazwą seminarium) „Pogłębienie wiedzy z zakresu kompleksowości literatury i kultury w celu wyboru tematu pracy i napisania części pracy dyplomowej”. Cel pierwszy nie koreluje także z zakładanymi dla tego seminarium efektami uczenia się, m. in. „Wiedza: Nazywa, opisuje i wyjaśnia wybrane problemy i metodologie literaturoznawczo-kulturowe oraz zasady prawa autorskiego w celu praktycznego jej zastosowania podczas pisania pracy dyplomowej” oraz umiejscowieniem seminarium dyplomowego w programie studiów w dyscyplinie językoznawstwo. Dodatkowo kierunek studiów nie jest przyporządkowany do dyscypliny nauki o kulturze i religii, a efekty uczenia się nie obejmują tej dyscypliny, zatem nie jest jasne, dlaczego odniesienie do tej dyscypliny pojawia się w celach kształcenia (i nazwie) seminarium. **Rekomenduje się** uspoźnienie dokumentacji na poziomie programu studiów, aby w sposób oczywisty i jasny wynikało z niej, w jakich dyscyplinach mogą powstawać prace na kierunku oraz jakie cele kształcenia mają określone seminaRIA.

Zgodnie ogólnymi zasadami dyplomowania prace dyplomowe na kierunku filologia angielska powstawać powinny w dyscyplinach językoznawstwo oraz literaturoznawstwo. Nie jest to zgodne ze stanem faktycznym, o czym w dalszej części. Przyjęte zasady dyplomowania na poziomie ogólnym są trafne, jednak ich uszczegółowienie na poziomie zajęć nie koreluje w pełni z praktycznym profilem studiów. Efekty uczenia się sformułowane dla zajęć seminarium dyplomowe w zakresie umiejętności nie wskazują na praktyczne zastosowania wiedzy przedmiotowej i metodologicznej, w wyniku czego powstałaby praca aplikacyjna lub rozwojowa.

Przyjęte na kierunku zasady oceniania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego uwzględniają (choć w ograniczonym stopniu) sprawdzenie kompetencji w zakresie norm i zasad, a także praktyki w obszarach działalności zawodowej lub gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla praktycznego profilu studiów. Zgodnie z przyjętymi zasadami praca podlega ocenie w zakresie zgodności jej treści z tematem, układu i struktury podziału treści, kolejności rozdziałów, kompletności tez, charakterystyki i doboru źródeł oraz formalnej strony pracy. Praca podlega także ocenie merytorycznej, gdzie jednym z kryteriów jest propozycja doskonalenia praktyki. Wiele elementów oceny merytorycznej (umiejętność formułowania problemów, przeprowadzania analiz wybranych zagadnień, przedstawiania własnych refleksji, interpretacji, wniosków, poziom nowatorstwa, poprawność wyciągania wniosków) zbyt mały nacisk kładzie na aplikacyjność pracy i umiejętność przełożenia wiedzy teoretycznej na rozwiązania praktyczne. Oceniany jest także sposób wykorzystania pracy (publikacja, udostępnienie instytucjom, materiał źródłowy). W recenzjach pojawiają się uwagi na temat tego, że przeprowadzone w ramach pracy badania w części praktycznej rzucają nowe światło na potrzeby potencjalnych pracodawców, bądź, że praca może stanowić materiał pomocniczy na zajęciach z przekładu, co wskazuje na wartość praktyczną takich prac. Są jednak także uwagi, iż wykorzystanie pracy powinno być „zgodne ze standardową procedurą”, co w żaden sposób nie pozwala stwierdzić, czy cele praktyczne pracy zostały osiągnięte. **Rekomenduje się** eksplicytnie wskazanie w recenzji, czy praca spełnia (i w jakim zakresie) wymogi aplikacyjności.

Egzamin dyplomowy ma na celu weryfikację praktycznego zastosowania wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów. Składa się z dwóch części: zaprezentowania przez studenta podstawowych treści pracy dyplomowej oraz wyników, a następnie odpowiedzi na trzy pytania, w tym dwa pytania dotyczące treści pracy dyplomowej oraz jedno pytanie, które weryfikować ma praktyczne zastosowanie wiedzy w działalności zawodowej. Ostatnie z nich jest losowane przez studenta z puli pytań podanych studentom do wiadomości na początku roku akademickiego. W przypadku wielu pytań (pula 25 zagadnień) połączono zagadnienia teoretyczne z praktyką zawodową. Dotyczy to zwłaszcza zagadnień związanych z przekładem, np. „Wyjaśnij możliwe zastosowania narzędzi CAT w procesie tłumaczeń”, „Jakie problemy pojawiają się przy tłumaczeniu wybranych tekstów literackich / technicznych / medycznych / prawnych / audiowizualnych?”. Wiele pytań dotyczących zagadnień literaturoznawczych również powiązано z praktycznym zastosowaniem wiedzy, w szczególności w zawodzie tłumacza, np. „How would you use your knowledge about various definitions / concepts of literature in your work as a translator?”, „Discuss the literary concepts associated with American modernist literature and explain what pieces of information would be the easiest for you to translate”. W przypadku pytań dotyczących językoznawstwa (z wyłączeniem tych, odnoszących się do przekładoznawstwa) większość nie dotyczy praktycznego zastosowania wiedzy, np. „Describe the relationship between language and the brain”, „Describe morphology-oriented typology (synthetic, analytic, etc. languages)”. Ta pula pytań ma charakter głównie wiedzy i teoretyczny.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zostały opisane w Regulaminie Studiów. Określono w nim warunki zaliczania zajęć (zaliczenia i egzaminy), obowiązującą skalę ocen, tryb przeprowadzania zaliczeń i egzaminów, w tym poprawkowych, a także egzaminów komisyjnych, zasady ubiegania się o wpis warunkowy na kolejny semestr, powtarzania semestrów, skreślenia studenta z listy studentów (m. in. ze względu na brak postępów w nauce (niezaliczenie powtarzanych zajęć lub dwukrotne uzyskanie negatywnej oceny z pracy dyplomowej), niezłożenie w terminie pracy dyplomowej lub egzaminu dyplomowego).

Wskazano w nim także prawa studentów z niepełnosprawnością, którzy mogą korzystać z pomocy pełnomocnika rektora ds. osób z niepełnosprawnością, korzystać z zasobów bibliotecznych na preferencyjnych zasadach, korzystać z dodatkowych urządzeń podczas zajęć dostosowanych do indywidualnych potrzeb (np. dyktafon, powiększalnik), a także, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, do korzystania z usług asystenta w trakcie zajęć. Opracowano także Regulamin przyznawania wsparcia oraz dysponowania środkami z Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Regulamin ten wymienia formy wsparcia, jakie mogą być finansowane z funduszu, np. przystosowanie i opracowanie materiałów dydaktycznych i naukowych w formie dostępnej dla osób z różnymi rodzajami i stopniami niepełnosprawności, zorganizowanie zajęć dydaktycznych dostosowanych do potrzeb i możliwości osób uprawnionych, zakup literatury naukowej wspierającej proces kształcenia, zapewnienie asystenta, użyczenia specjalistycznego sprzętu, zorganizowanie dodatkowych zajęć dydaktycznych prowadzonych z uwzględnieniem specyficznych potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności studentów. Regulamin wsparcia oraz Regulamin studiów nie przewidują natomiast możliwości adaptowania metod weryfikowania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Zgodnie z Regulaminem studiów, student z niepełnosprawnością może ubiegać się o studiowanie według indywidualnej organizacji zajęć, przy czym nie może prowadzić to do obniżenia wymagań merytorycznych i musi zapewnić osiągnięcie efektów uczenia się określonych w programie studiów. Brak natomiast zapisów dotyczących adaptacji metod weryfikacji efektów uczenia się.

Zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, z wyjątkiem studentów z niepełnosprawnością. **Rekomenduje się** wprowadzenie zapisu w Regulaminie studiów dotyczących możliwości stosowania rozwiązań alternatywnych w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się dostosowanych do możliwości studentów z niepełnosprawnościami.

W Regulaminie studiów określono skalę stosowanych ocen, a w kartach zajęć sprecyzowano warunki i kryteria oceny. W większości kart zajęć podano minimalny próg wymagany do zaliczenia zajęć, tj. 60 % (czasem 61%, wyjątkowo 73% w przypadku wychowania fizycznego) uzyskany w ocenie podsumowującej. Określono, co składa się na ocenę podsumowującą (w zależności od zajęć, np. kolokwium, egzamin, prezentacja). W formie opisowej podano wymagania niezbędne do otrzymania oceny (skala 3, 4, 5) w odniesieniu do każdego efektu sformułowanego dla określonych zajęć. W większości kart zajęć są to tylko opisy, w innych podano dodatkowo procenty wymagane na daną ocenę.

Ocena końcowa z zajęć jest oceną podsumowującą. W zależności od zajęć jest to średnia arytmetyczna z ocen otrzymywanych w trakcie semestru lub średnia ważona. W drugim przypadku podawane są procentowo składniki, np. 60% egzamin i 40% ćwiczenia lub 60% kolokwium pisemne, 20% projekt zespołowy oraz 20% prezentacja.

W pojedynczych przypadkach nie podano minimalnego progu zaliczenia, a jedynie opis ocen formujących dla każdego efektu i opis oceny podsumowującej, np. praktyczna nauka języka angielskiego – pisanie (pozytywne oceny z zaliczeń częściowych, pozytywna ocena wypowiedzi pisemnych).

Podane opisy wymagań dotyczących poszczególnych efektów uczenia się w odniesieniu do oceny w powiązaniu z podaniem progów zaliczeniowych zapewniają bezstronność procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen w obrębie danych zajęć na poziomie deklaratywnym. Niemniej jednak, o czym niżej, pojawiają się przypadki (o czym niżej przy ocenie prac etapowych, w szczególności praktyk), gdy pełna rzetelność oceny nie jest zapewniona. **Rekomenduje się** uzupełnienie kart zajęć o minimalne progi zaliczenia, tam gdzie ich brakuje oraz zapewnienie pełnej rzetelności sposobu weryfikacji i wiarygodności ocen.

Oceny ze wszystkich egzaminów i zaliczeń wpisywane są do elektronicznego systemu obsługi studentów, do którego student ma wgląd przez aktywne konto (indywidualny login i hasło). Student ma prawo wglądu do ocenionej pracy zaliczeniowej/egzaminacyjnej w celu zapoznania się z naniesionymi przez oceniającego uwagami. Ponadto studenci informowani są o otrzymywanych ocenach na bieżąco. Na poziomie deklaratywnym studenci informowani są o swoich postępach, niemniej jednak, jak wskazują prace etapowe i hospitacje zajęć (o czym niżej), nie zawsze studenci otrzymują pełną informację zwrotną na temat pracy własnej. **Rekomenduje się** zapewnienie studentom wyczerpującej informacji zwrotnej dotyczącej jakości ich pracy na każdym etapie studiów, w tym w szczególności w takcie zajęć i przy wykonywaniu prac pisemnych.

W Uczelni funkcjonuje procedura odwoławcza w sytuacji konfliktowej, gdy student nie zgadza się z oceną. Gdy student kwestionuje zasadność otrzymanej oceny, przysługuje mu prawo wystąpienia o egzamin komisyjny. W skład komisji wchodzi dziekan lub prodziekan (przewodniczący), kierownik katedry, nauczyciel akademicki reprezentujący ten sam lub pokrewny obszar wiedzy związany z tematyką objętą zaliczeniem lub egzaminem, osoba prowadząca zajęcia (jako obserwator), oraz dodatkowo na wniosek studenta: opiekun roku albo inny nauczyciel akademicki, obserwator wskazany przez studenta. Gwarantuje to bezstronność komisji.

Zachowania nieetyczne (nieprzestrzeganie kodeksu etyki studenta, Regulaminu studiów i przepisów obowiązujących w Uczelni), uchybiające godności członków wspólnoty Uczelni i dobrych obyczajów akademickich skutkują odpowiedzialnością dyscyplinarną studenta przed komisją dyscyplinarną, a w Uczelni funkcjonują kary dyscyplinarne: upomnienie, nagana, nagana z ostrzeżeniem, zawieszenie w określonych prawach studenta na okres do jednego roku, wydalenie z Uczelni. Wszystkie prace dyplomowe podlegają weryfikacji antyplagiatowej.

Na ocenianym kierunku zakłada się możliwość realizacji części zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (mogą to być wykłady i seminaria w ostatnim semestrze studiów). Zajęcia takie prowadzone są na studiach niestacjonarnych w piątki (wykłady). Prowadzenie zajęć w formie zdalnej na studiach stacjonarnych wymaga decyzji dziekana. W przypadku realizowania zajęć w formie kształcenia na odległość, nie może to prowadzić do obniżenia wymagań merytorycznych, a zajęcia muszą zapewnić osiągnięcie efektów uczenia się określonych w programie studiów. Weryfikacja efektów uczenia się przeprowadzana jest w siedzibie Uczelni, co gwarantuje ich pełną weryfikację, a także bezpieczeństwo danych dotyczących studentów.

Do stosowanych na kierunku filologia angielska głównych metod weryfikacji osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów uczenia się należą: egzamin, kolokwium, testy i prace pisemne, odpowiedź ustna, prezentacje, praca domowa, projekt tłumaczeniowy indywidualny/zespołowy, tłumaczenia ustne

w trakcie zajęć oraz podczas zaliczenia końcowego, projekt, a także obserwacja aktywności na zajęciach i samoocena studenta (głównie, jeśli chodzi o efekty z zakresu kompetencji społecznych). Zazwyczaj stosowane metody są dostosowane do rodzaju zajęć. Dobrym przykładem są np. zajęcia praktyczna nauka języka angielskiego – wymowa, gdzie efekty z zakresu wiedzy „EUW1 Student definiuje podstawowe pojęcia związane z fonetyką”, „EUW2 Student rozróżnia główne odmiany angielszczyzny”, „EUW3 Student rozróżnia i klasyfikuje samogłoski języka angielskiego, identyfikuje miejsce i sposób ich artykulacji w porównawczym odniesieniu do języka polskiego ; zna symbole fonetyczne wszystkich głosek języka angielskiego” weryfikowane są poprzez kolokwium pisemne; efekt z zakresu umiejętności „EUU1 Student potrafi wymówić głoski języka angielskiego w pojedynczych słowach i zwrotach, w kontekście zdaniowym, mini-dialogach i tekstach” poprzez kolokwium ustne; natomiast efekt z zakresu kompetencji społecznych „EUK1 społeczne: Ma świadomość konieczności krytycznej analizy źródeł pozyskiwanej wiedzy z zakresu wymowy języka angielskiego oraz umiejętność odróżnienia wiarygodnych źródeł tejże wiedzy od niewiarygodnych” poprzez ocenę aktywności na zajęciach i nagrania własnej wymowy. Podobnie, na zajęciach tłumaczenia ustne z elementami tłumaczenia symultanicznego efekt z zakresu wiedzy „EUW1 Student zna terminologię , techniki tłumaczeniowe i narzędzia pracy tłumacza ustnego” weryfikuje kolokwium, efekt z zakresu umiejętności „EUU1 Student dokonuje przekładu ustnego - tłumaczenie a vista, liaison” weryfikuje odpowiedź ustna, podobnie jak efekt z zakresu kompetencji społecznych „EUK1 Student jest gotów do krytycznej oceny własnych umiejętności tłumaczenia a vista i liaison”. Na zajęciach tłumaczenia tekstów specjalistycznych efekty z zakresu wiedzy weryfikuje kolokwium pisemne, z zakresu umiejętności kolokwium pisemne (polegające na tłumaczeniu tekstów) oraz projekt indywidualny (glosariusz słownictwa), a z zakresu kompetencji społecznych obserwacja postawy studenta oraz jego podejścia do zajęć i wykonywanych zadań tłumaczeniowych.

Niemniej jednak, choć w większości przypadków metody weryfikacji dobrane są adekwatnie do rodzaju zajęć i rodzaju efektu, to zdarzają się sytuacje, kiedy nie zapewniają one w pełni możliwości weryfikacji. Przykładowo, na zajęciach komunikacja interpersonalna efekt z zakresu umiejętności „EUU1 Posiada umiejętność pracy indywidualnej i grupowej w zakresie rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania uczuć i redukcowania napięć emocjonalnych innych partnerów interakcji oraz samodzielnego planowania rozwoju zawodowego” weryfikuje ocena z kolokwium. Na zajęciach literatura europejska efekt „EK2 Umiejętności: Pracując indywidualnie i grupowo analizuje i interpretuje teksty literackie oraz wykorzystuje podstawowe metody ich krytycznej analizy pod kątem przyszłej pracy zawodowej” weryfikuje kolokwium. W obu przypadkach nie jest możliwe zweryfikowanie umiejętności związanych z pracą w grupie za pomocą kolokwium. Na zajęciach historia angielskiego obszaru językowego egzamin pisemny i kolokwium weryfikować mają efekt „EK2 Umiejętności: Student potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i używać informacje do formułowania wniosków oraz merytorycznej argumentacji, wykorzystując różne źródła polskie i obcojęzyczne”, co również jest nieadekwatną metodą. Analogiczna sytuacja ma miejsca na zajęciach Kultura angielskiego obszaru językowego, na których kolokwium weryfikować ma efekt „EK2 Umiejętności: student prawidłowo wyszukuje i weryfikuje zabrane informacje związane z kulturą brytyjską”. Dodatkowo w tym przypadku na ocenę końcową składa się średnia ważona ocen formujących - oceny z kolokwium (50%), oceny za prezentację (45%) i oceny kompetencji społecznych (5%), przy czym prezentacja nie jest wskazana jako metoda weryfikacji żadnego z trzech efektów sformułowanych dla zajęć. W niektórych przypadkach wskazane metody nie są adekwatne do efektów, które mają weryfikować, np. na zajęciach praktyczna nauka języka angielskiego – dyskusja wszystkie

wymienione metody weryfikacji (kolokwia ze słownictwa, ocena wypowiedzi ustnej, obserwacja studenta, projekt zespołowy) weryfikują wszystkie efekty. Sprawia to, że np. efekt z zakresu wiedzy „EU1 Zna i rozumie jednostki leksykalne charakterystyczne dla poziomu B2 ESOKJ” weryfikowany ma być między innymi poprzez projekt zespołowy, a efekt „EU3 Umiejętności: Potrafi odpowiedzialnie współdziałać i pracować w grupie biorąc udział w dyskusji i przedstawiać swoje opinie na poziomie B2 ESOKJ” między innymi poprzez kolokwium ze słownictwa. Analogiczna sytuacja ma miejsce na zajęciach praktyczna nauka języka angielskiego – słuchanie, gdzie wszystkie trzy metody (kolokwia pisemne, projekt zespołowy, obserwacja studenta) weryfikują wszystkie efekty. Zatem efekt z zakresu kompetencji społecznych „EU3 Jest gotów do prezentowania postawy osoby odpowiedzialnej, aktywnej i myślącej w kategoriach dobra wspólnego” weryfikowany jest między innymi przez kolokwium pisemne. Również kolokwium pisemne (obok obserwacji studenta) zaplanowane jest jako metoda weryfikacji niezwykle rozbudowanego efektu z zakresu kompetencji społecznych na zajęciach tłumaczenia praktyczne z analizą tekstów (drugi język - JN) – „EK3 Student świadomie poszerza wiedzę i podnosi ustawicznie kompetencje językowe korzystając również z pomocy, uwzględniając odmienną kulturę i pogłębiając postawę tolerancyjną”. Kolokwium pisemne i ćwiczenia praktyczne zaplanowane są też do weryfikacji efektu „EUK1 Kompetencje społeczne: Posiada świadomość istnienia odmienności kulturowej na świecie i odnosi się do przedstawicieli innych kultur z empatią, niezależnie od sytuacji geograficznej i politycznej, a zarazem uznaje wiedzę za czynnik kluczowy przy rozwiązywaniu problemów zawodowych zasięgając fachowej pomocy” na zajęciach tłumaczenia tekstów specjalistycznych (drugi język - JR). **Rekomenduje się** ściślejsze powiązanie metod weryfikacji osiągnięcia efektów z ich treścią oraz dostosowanie metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się do ich zakresu (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne).

Jako metody weryfikacji w stosunku do efektów z zakresu kompetencji społecznych często podano samoocenę studenta. Nie wskazano w żadnej karcie na czym taka samoocena miałaby polegać. Na spotkaniu z nauczycielami akademickim nie uzyskano również odpowiedzi na pytanie, jak taka samoocena przebiega. **Rekomenduje się** opracowanie kryteriów samooceny studenta, jeśli ma być to metoda stosowana do weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się.

W nielicznych kartach zapisano aktywność na zajęciach i wysoką frekwencję jako metody weryfikacji efektów z zakresu wiedzy i umiejętności. Sytuacja taka ma miejsce np. na zajęciach tłumaczenia tekstów urzędowych (drugi język - JN), gdzie metody te oraz zaliczenie pisemne weryfikują każdy z efektów. Nie jest możliwe zweryfikowanie efektu „EUW1 Student wymienia metody wykonywania zadań, normy, procedury i dobre praktyki uwzględniając sposoby diagnozowania potrzeb odbiorców oraz sposoby oceniania jakości świadczonych usług przez filologa” za pomocą frekwencji. Sama aktywność studenta również nie weryfikuje, czy student faktycznie osiągnął zakładany efekt. **Rekomenduje się** wyeliminowanie frekwencji jako formy weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się oraz opracowanie kryteriów oceny aktywności, tam gdzie wskazano to jako metodę weryfikacji.

Zdarza się także, że opisowe kryteria osiągnięcia efektów uczenia się są także niedostosowane do metody weryfikacji. Przykładowo na zajęciach geografia polityczna i gospodarcza egzamin weryfikuje efekt z zakresu umiejętności „EUU1 Wyszukuje, analizuje i ocenia informacje związane z gospodarką brytyjską i irlandzką samodzielnie zdobywając wiedzę dotyczącą gospodarki brytyjskiej i irlandzkiej”, przy czym kryteria na ocenę dostateczną zakładają aktywny udział nauczyciela w egzaminie: „Na ocenę 3: Używa języka angielskiego popełniając liczne błędy gramatyczne i leksykalne; z pomocą nauczyciela potrafi zebrać i analizować informacje dotyczące omawianych zagadnień; popełnia liczne błędy

merytoryczne”. **Rekomenduje się** wyeliminowanie aktywnego uczestnictwa nauczyciela akademickiego podczas egzaminu i opracowanie kryteriów umożliwiających weryfikację, czy student samodzielnie osiągnął efekty uczenia się.

Metody weryfikacji są różnorodne i specyficzne dla określonych zajęć, jednak nie zawsze zapewniają w pełni skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. Metody te nie obejmują wykorzystania metod związanych z kształceniem na odległość, gdyż w przypadku zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość, metody są analogiczne do zajęć prowadzonych w bezpośrednim kontakcie.

W przypadku opanowania umiejętności praktycznych, metody weryfikacji to najczęściej egzamin, kolokwium, projekt tłumaczeniowy (indywidualny, zespołowy), praca pisemna, prezentacja, odpowiedź ustna. W większości przypadków metody te są adekwatnie dobrane i umożliwiają sprawdzenie opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Niemniej jednak zdarzają się pojedyncze przypadki, gdy zbyt mały nacisk położony jest na weryfikację, zwłaszcza umiejętności poprzez praktyczne wykonywanie czynności typowych dla działalności zawodowej. Przykładowo, na zajęciach tłumaczenia tekstów specjalistycznych efekt „EUU1 Student tłumaczy fragmenty tekstów o tematyce medycznej takich jak: wyniki i interpretacja badania fizykalnego i laboratoryjnego, sekcja zwłok oraz fragmenty tekstów naukowych z takich dziedzin jak psychiatria, neurologia, medycyna sportowa, ginekologia” weryfikowany jest za pomocą kolokwium. Praca z wysoce specjalistycznymi tekstami wymaga odpowiedniego przygotowania, dostępu do tekstów paralelnych i glosariuszy, co w ograniczonym stopniu można zweryfikować na kolokwium. Bardziej adekwatną metodą byłoby w tym przypadku stworzenie portfolio wykonanych tłumaczeń. Analogiczna sytuacja ma miejsce na zajęciach tłumaczenia tekstów branżowych, choć tu zaplanowano także projekt indywidualny. Natomiast na zajęciach tłumaczenia tekstów użytkowych oba efekty z zakresu umiejętności „EU3 Potrafi dokonać poprawnego przekładu z języka obcego na język polski oraz z języka polskiego na język obcy samodzielnie interpretując teksty i wykorzystując podstawowe metody ich krytycznej analizy i stosując różne rejestry języka, w tym języka specjalistycznego” i „EU4 Potrafi dobrać metody i narzędzia niezbędne do przeprowadzenia diagnozy potrzeb odbiorców usług świadczonych przez specjalistę filologa, samodzielnie planować i realizować dalszy rozwój zawodowy oraz podnosić swoje kompetencje” oraz efekt z zakresu kompetencji społecznych „EU5 Jest gotów do prezentowania postawy osoby odpowiedzialnej, aktywnej i myślącej w kategoriach dobra wspólnego oraz do uznania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów związanych z zawodem filologa i zasięgania opinii ekspertów” weryfikowane są za pomocą kolokwium i obserwacji studenta. Kolokwium nie jest metodą, która skutecznie zweryfikuje te efekty, zwłaszcza efektu ostatniego, i opanowanie umiejętności praktycznych. **Rekomenduje się** wprowadzenie metod weryfikacji, które skuteczniej zapewnią weryfikację opanowania umiejętności praktycznych.

Metody umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, prac dyplomowych i dzienników praktyk.

Tematyka prac etapowych, zarówno w formie prac egzaminacyjnych, jak i projektów dostosowana jest do poziomu studiów, zgodna z kartami zajęć, choć nie zawsze dostosowana jest do profilu oraz efektów uczenia się, a także zastosowań praktycznej wiedzy z zakresu dyscyplin, do których przyporządkowano

kierunek. Przykładowo, choć tematyka tekstów tłumaczonych w ramach zajęć tłumaczenia praktyczne z analizą tekstów jako projekty indywidualne i grupowe zgodna jest z kartą zajęć, to prace te nie weryfikują wszystkich wskazanych efektów uczenia się. W szczególności ze względu na to, że ani projekty tłumaczeniowe, ani kolokwium nie zawierają żadnych komentarzy studentów na temat analizy tekstów, w ograniczony sposób weryfikują efekt: „EK1 Wiedza: Student prezentuje znajomość rozmaitych technik tłumaczeniowych, identyfikuje różne rodzaje tekstów i analizuje je pod kątem ich celu i potrzeb odbiorców.” Ponadto większość przedłożonych prac polega na tłumaczeniu z języka angielskiego na polski, natomiast w karcie zajęć wskazano: „EK2 Umiejętności: Student dokonuje przekładu tekstu z języka polskiego na język angielski po analizie jego celu, typu oraz rejestru biorąc pod uwagę modalność tekstu i jego użyteczność, oraz różnice kulturowe, składniowe i semantyczne.” Efekt ten, jeśli jest osiągnięty, to w minimalnym stopniu. Prace etapowe w formie projektu tłumaczeniowego i kolokwium pisemnego na zajęciach teoria przekładu nie pozwalają na weryfikację osiągnięcia wszystkich efektów wskazanych w karcie zajęć. Przede wszystkim nie weryfikują istotnego efektu z zakresu wiedzy „EK4 Wyjaśnia zasady etyki zawodowej tłumacza, przepisów prawa autorskiego i RODO oraz ekonomiczne, prawne i społeczne uwarunkowania pracy tłumacza przysięgłego”. Ani kolokwium, ani przedłożone projekty nie wskazują także na osiągnięcie efektu „EK3 Rozpoznaje problemy pojawiające się podczas przekładu (ekwiwalencja, nieprzekładalność, „fałszywi przyjaciele” tłumacza)” – brak stosownych pytań na kolokwium oraz brak odniesienia do tych elementów w przedłożonych projektach tłumaczeniowych. Prace w formie projektów tłumaczeniowych wskazują na opanowanie przez studentów umiejętności tłumaczenia pisemnego, jednak nie dokumentują umiejętności analizy tekstu (np. analizy językoznawczej) na potrzeby tłumaczenia, ze względu na brak jakichkolwiek komentarzy analitycznych studentów.

Prace pisemne w formie kolokwium i egzaminu na zajęciach wstęp do literaturoznawstwa koncentrują się na weryfikacji wiedzy (definicje wybranych terminów literackich) oraz zastosowania terminów literackich do napisania rekomendacji utworu literackiego. Prace etapowe uwidaczniają osiągnięcie przez studentów w pełni jedynie efektu z zakresu wiedzy: „EK1 Student rozróżnia i definiuje zaawansowane pojęcia z zakresu literaturoznawstwa”; nie weryfikują efektu z zakresu umiejętności: „EK2 Student w sposób zaawansowany analizuje i interpretuje teksty literackie pod kątem ich przydatności i wykorzystania w przyszłej pracy zawodowej”. W szczególności nie wskazują na opanowanie umiejętności zastosowania wiedzy literaturoznawczej w pracy zawodowej tłumacza, zgodnie z koncepcją kształcenia na kierunku. Jeśli chodzi o prace w dyscyplinie językoznawstwo, to również one wskazują na skupianie się na zagadnieniach z zakresu wiedzy. Prace te w formie testów z różnymi typami zadań, w większości otwartych (rozpoznawanie zjawisk językowych na podstawie podanych przykładów, wyjaśnienie, wymienianie, definiowanie, klasyfikowanie) nie dokumentują osiągnięcia efektów z zakresu umiejętności, zwłaszcza zastosowania wiedzy językoznawczej w działalności zawodowej („Student potrafi dokonać zaawansowanej analizy kontrastywnej wybranych cech języka angielskiego i polskiego, oraz formułować na tej podstawie wnioski dotyczące różnic i podobieństw między tymi językami”). Studenci nie formułują w testach żadnych wniosków, nie stosują zatem wiedzy językoznawczej w działalności zawodowej tłumacza, zgodnie z koncepcją kształcenia. Prace etapowe dokumentują osiągnięcie przez studentów poziomu językowego przewidzianego w efektach uczenia się – C1 w skali ESOKJ.

Podsumowując, tematyka i forma prac etapowych i egzaminacyjnych choć zgodne z sylabusami nie są dostosowane do profilu studiów, gdyż nie zapewniają weryfikacji efektów w zakresie wiedzy zgodnie

z charakterystyką WG, odnoszącą się do jej zastosowania praktycznego. Prace te w bardzo ograniczonym stopniu weryfikują efekty z zakresu umiejętności i nie pozwalają na weryfikację z zakresu umiejętności społecznych.

Na dokumentację odbycia praktyk składają się: ocena praktykanta w formie tabeli zawierającej efekty uczenia się dla poszczególnych etapów praktyk oraz ocenę tych efektów przez zakładowego opiekuna (liczbowa forma słowna), dzienniczek praktyk (zawierający m. in. karty tygodniowe praktyk przeznaczone na opis czynności wykonywanych przez praktykanta, a także jego uwagi dotyczące wykonywanej pracy), próbki tłumaczeń studenta w parze językowej polski-angielski (w obie strony) w zróżnicowanej liczbie, tematyce, charakterze i objętości, a także stopniu trudności. Tematyka prac wykonywanych w trakcie praktyk nie jest w pełni zgodna z sylabusem, ponieważ obejmuje czynności, których sylabus nie przewiduje, a są one powtarzane podczas praktyk, np. obsługa gości, poszerzania wiedzy z zakresu nauk medycznych, czekanie na pliki od „pani od praktyk”. Ponadto dzienniczki praktyk dokumentują wykonywanie tłumaczeń na I etapie realizacji praktyki (zaplanowanym w semestrze drugim), tłumaczenia specjalistyczne dokumentów (zaświadczenie ubezpieczenia bezszkodowe, ubezpieczenie no-claim bonus) w semestrze 2, niezgodnie z zapisami w sylabusie, a także tłumaczenie tekstów, które nie są uwzględnione w sylabusie, np. tłumaczenie powieści. Z drugiej strony, dokumentacja praktyk nie wskazuje na realizację treści określonych w sylabusie np. obserwacji opiekuna zakładowego oraz innych, bardziej doświadczonych pracowników pod kątem pracy z tekstem oraz wykonywania glosariuszy, analizy tekstów w języku polskim i angielskim, wykorzystywania zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, samodzielnego wyszukiwania i opracowywania informacji dotyczących tematu związanego z wybraną sferą działalności zawodowej filologa, stosowania zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Praktyki realizowane poza granicami RP w ramach Programu Erasmus+, które mają miejsce na kierunku, nie dokumentują osiągnięcia efektów zaplanowanych dla praktyk, ponieważ sylabusy dla obu typów praktyk (realizowanych w zakładach pracy w Polsce i za granicą) są takie same, natomiast warunki praktyki odbywanej za granicą oraz realizowane podczas niej treści są odmienne. Dokumentacja praktyk nie umożliwia kompleksowej weryfikacji przyjętych dla praktyk efektów uczenia się przez osobę odpowiedzialną za ich zaliczenie, choć metody weryfikacji na płaszczyźnie deklaratywnej zaplanowane są prawidłowo. Niemniej jednak osoba zaliczająca praktykę ze strony Uczelni na podstawie dokumentacji praktyk nie uzyskuje wyczerpującej informacji na temat rodzaju zadań dla praktykanta, ich treści, warunków pracy, liczby i objętości zadań, stopnia trudności, popełnianych przez studenta błędów. Przede wszystkim próbki tłumaczeń wykonanych w ramach praktyk przez studentów nie zawierają żadnych adnotacji (poprawność wykonanego tłumaczenia/brak poprawności). Student, jak również opiekun praktyk ze strony uczelni, nie uzyskuje żadnej informacji zwrotnej od zakładowego opiekuna praktyk na temat jakości wykonanych tłumaczeń. Ogólnikowe informacje w dzienniczku praktyk dotyczące wykonywanych czynności uniemożliwiają rzetelną i kompleksową ocenę przez opiekuna uczelnianego osiągnięcia efektów uczenia się, ponieważ nie posiada on wystarczających wytycznych do stwierdzenia faktu osiągnięcia danego efektu oraz stopnia jego osiągnięcia. W przypadku praktyk w ramach Programu Erasmus+, odbywanych poza granicami RP, dodatkowo opiekunowie zakładowi nie są osobami, dla których język polski jest językiem pierwszym/ojczystym, nie są zatem w stanie potwierdzić osiągnięcia efektów uczenia się powiązanych np. z zastosowaniem tego języka w trakcie tłumaczeń oraz innych czynności związanych z zastosowaniem tego języka. Wszystko to skutkuje brakiem rzetelności w ocenach praktyk.

Większość prac dyplomowych sytuuje się w obrębie dyscyplin, do których przyporządkowany został kierunek studiów, przy czym wiele jest prac poświęconych adaptacjom filmowym utworów literackich (sytuujących się w dyscyplinie literaturoznawstwo, nie zaobserwowano bowiem metodologii dotyczącej adaptacji utworów literackiej w ramach dyscypliny nauki o kulturze o religii), co nie odzwierciedla dyscypliny językoznawstwo jako dyscypliny wiodącej oraz efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku w odniesieniu do dyscypliny literaturoznawstwo zakresie zastosowania wiedzy z tej dyscypliny w praktyce zawodowej związanej z koncepcją kształcenia. Na ocenianym kierunku powstają także prace, które nie są związane tematycznie i metodologicznie z żadną z dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek studiów (np. prace realizacyjne „British SAS - one of the best special forces units in the world - Brytyjska grupa SAS - jedna z najlepszych na świecie jednostek sił specjalnych”, „Michelle Obama and her influence on American society - Michelle Obama i jej wpływ na społeczeństwo amerykańskie”, prace o charakterze historyczno-kulturowym, np. „The history of the ERA and its representation in the Mrs America series - Losy poprawki ERA i ich obraz w serialu Mrs America”, „The Cajuns - their history and culture - Cajuns - ich historia i kultura”, „How the Other Half Lives - the photographs that changed history - Jak mieszka druga połowa - fotografie, które zmieniły bieg historii”, oraz prace o charakterze historycznym „Margaret Thatcher’s parliamentary reforms and their social consequences - Społeczne konsekwencje parlamentarnych reform Margaret Thatcher”, „The future of the Falkland Islands - will they remain a British overseas territory - Przyszłość Falklandów- czy pozostaną brytyjskim terytorium zamorskim”, „Martin Luther King- his life and role in the civil rights movement - Martin Luther King- jego życie i rola w ruchu na rzecz praw obywatelskich”, „The influence of the two world wars on British arms industry - Wpływ dwóch wojen światowych na brytyjski przemysł zbrojeniowy”. Prace powstające poza dyscyplinami, do których przyporządkowany został kierunek studiów nie zapewniają potwierdzenia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów w zakresie dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek. Ponadto na kierunku powstają prace w subdyscyplinie (glottodydaktyka), które nie są powiązane z koncepcją kształcenia na kierunku oraz kierunkowymi efektami uczenia się, np. „Innovative methods of teaching pre-school children English as a second language (Innowacyjne metody nauczania języka angielskiego dzieci w wieku przedszkolnym)”. Większość prac jedynie w minimalnym stopniu można nazwać aplikacyjnymi. Jedyną pracą o charakterze aplikacyjnym jest praca „Communication problems in international teams due to unfamiliarity with selected accents/dialects in the English language Problemy komunikacyjne w międzynarodowych zespołach spowodowane nieznanymi wybranymi akcentami/dialektami języka angielskiego”, w której wypracowano narzędzie (warsztat językowy) mający zastosowanie w kontekście wsparcia otoczenia społeczno-gospodarczego w odniesieniu do komunikacji w języku obcym. W pozostałych pracach, pomimo zastosowania elementów praktycznych, np. ankiety czy własne tłumaczenia, brak wniosków o charakterze aplikacyjnym, bądź są one szczątkowe. W większości prac uwidacznia się jedynie minimalne nabycie wiedzy w zakresie dyscyplin (językoznawstwo czy literaturoznawstwo) na poziomie 6 PRK w charakterystyce WG, lub brak takiej wiedzy, w szczególności, jeśli chodzi o jej zastosowanie w praktyce. Rozdziały teoretyczne prac są lakoniczne, pojawiają się w nich nieścisłości lub błędy merytoryczne. Prace opierają się na źródłach popularnonaukowych (w tym blogi czy encyklopedie internetowe, a także artykuły wydawane online, które mają charakter poradników). Brakuje w pracach naukowej literatury przedmiotu, która umożliwiłaby studentom opracowanie rozdziałów teoretycznych, a następnie zastosowanie wiedzy teoretycznej w swoich projektach. Rozdziały teoretyczne często zawierają ogólnikowe stwierdzenia, definicje i sekcje, które

są zbędne z punktu widzenia celów pracy. Brak w nich umiejętności odpowiedniej selekcji materiału, planowania badania oraz wyciągania wniosków.

Prace powstające pod opieką tego samego promotora mają bardzo zróżnicowaną tematykę, osadzoną w obrębie różnych dyscyplin oraz subdyscyplin, np. „Language politeness and impoliteness in public service announcements during Covid-19 pandemic in Poland - Uprzejmość językowa w komunikatach społecznych podczas pandemii Covid-19 w Polsce”, „Perception of feminine forms by Polish adults as dependent on age, political affiliation and news media preferences - Feminatywy i ich postrzeganie w grupie dorosłych Polaków w zależności od wieku, poglądów politycznych i preferowanych mediów informacyjnych”, „Promoting the Maltese language as an example of protecting cultural heritage and identity in Malta - Promowanie języka maltańskiego jako przykład ochrony tożsamości kulturowej na Malcie”, „Disproportions in avatar gender-swap in VR chat rooms. An attempt at language and behaviour analysis - Dysproporcje w wyborze postaci przeciwnej płci w chat roomach w wirtualnej rzeczywistości. Próba analizy języka i zachowania”, „The assimilation of elements of American rapper subculture into American mainstream culture and contemporary English - Przenikanie elementów subkultury amerykańskich raperów do kultury masowej i współczesnego języka angielskiego”, „The image of Diana in TV series “The Crown” - Obraz Diany w serialu “The Crown””, „Cultural conditioning in the mediation and translation process - Uwarunkowanie kulturowe w procesie mediacji i tłumaczeń”, „Cultural differences in literary and audio-visual translation - a case study - Różnice kulturowe w przekładzie literackim i audio-wizualnym - studium przypadku”, „Dark patterns in communication design for digital media - “Dark patterns” w projektowaniu komunikacji dla mediów cyfrowych”. Wskazuje to, że w ramach danego seminarium nie jest pogłębiania szczegółowa wiedza z zakresu danej dyscypliny, co przekłada się następnie na jakość części badawczej prac dyplomowych i minimalne spełnianie przez nie wymogów charakterystyki WG na poziomie 6.

Podsumowując, ocenione prace dyplomowe nie są zgodne z koncepcją kształcenia, ponieważ w większości nie realizują modelu pracy właściwego dla profilu praktycznego. Prace dyplomowe spoza dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek studiów, nie potwierdzają osiągnięcia przez studentów wiedzy i umiejętności we właściwym dla 6 poziomu PRK zaawansowanym stopniu w żadnej z tych dyscyplin. Ponadto część prac przygotowywanych w dyscyplinie językoznawstwo również nie wskazuje na osiągnięcie przez studentów wiedzy szczegółowej w tej dyscyplinie na poziomie 6 PRK. Jest to spowodowane promowaniem pracy w dyscyplinie językoznawstwo przez literaturoznawcę. Często recenzent reprezentuje inną dyscyplinę niż ta, w której sytuje się praca, co nie jest zapewnianiem rzetelności procesu weryfikacji, ponieważ oceny dokonuje osoba nie posiadająca dorobku naukowego ani praktycznego doświadczenia zawodowego odpowiadającego dyscyplinie, w obrębie której sytuje się praca.

Studenci są autorami publikacji naukowych w monografiach wieloautorskich publikowanych po studenckich konferencjach naukowych a także posiadają osiągnięcia w działalności tłumaczeniowej.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, które zapewniają właściwy dobór kandydatów. Stosowane są formalnie przyjęte zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów. Przyjęte dla kierunku zasady dyplomowania co do zasady są zgodne z praktycznym profilem studiów, jednak w praktyce na kierunku powstają prace, które nie zawierają elementu aplikacyjnego. Przyjęte na kierunku zasady oceniania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego nie w pełni uwzględniają sprawdzenie kompetencji w zakresie norm i zasad, a także praktyki w obszarach działalności zawodowej lub gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się, choć nie zawsze zapewnia rzetelną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Stosowane metody weryfikacji i oceny umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się. Weryfikacja opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku jest wystarczająca. Prace etapowe i egzaminacyjne, dzienniki praktyk, prace dyplomowe potwierdzają częściowe osiągnięcie efektów uczenia się zaprojektowanych dla oceniającego kierunku.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących 1) dopuszczenia w procesie dyplomowania prac w dyscyplinach, do których nie został przyporządkowany kierunek studiów oraz prac, które nie weryfikują osiągnięcia efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku; 2) dopuszczenia w procesie dyplomowania prac, które mają charakter podstawowy, niezgodny z praktycznym profilem studiów; 3) niedostosowania celów i efektów uczenia się dla seminarium dyplomowego do ogólnych zasad dyplomowania funkcjonujących na wydziale; 4) braku powiązania wszystkich zagadnień w dyscyplinie językoznawstwo na egzaminie dyplomowym z praktycznym zastosowaniem wiedzy językoznawczej, zgodnie z praktycznym profilem studiów; 5) braku pełnej weryfikacji efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności sformułowanych dla zajęć poprzez prace etapowe na każdym etapie studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Wyeliminowanie możliwości powstawania prac dyplomowych w dyscyplinach, do których nie przyporządkowano kierunku studiów oraz prac, które nie dokumentują osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się dla kierunku.

2. Wyeliminowanie możliwości powstawania prac dyplomowych niezgodnych z praktycznym profilem studiów.
3. Opracowanie spójnych z ogólnymi zasadami dyplomowania funkcjonującymi na wydziale celów kształcenia i efektów uczenia się dla seminarium dyplomowego, wskazujących na powstawanie pracy dyplomowej o charakterze aplikacyjnym.
4. Powiązanie zagadnień na egzamin dyplomowy w zakresie językoznawstwa z praktycznym zastosowaniem wiedzy językoznawczej, zgodnie z praktycznym profilem studiów.
5. Zapewnienie pełnej weryfikacji efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności poprzez prace etapowe na wszystkich etapach studiów.
6. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Proces dydaktyczny na kierunku filologia angielska jest realizowany przez 35 nauczycieli akademickich. Wśród pracowników 2 osoby posiadają stopień doktora habilitowanego, 10 stopień doktora, 22 tytuł zawodowy magistra i 1 tytuł mgr inż. Nauczyciele akademicy posiadający stopień lub tytuł naukowy reprezentują dwie dyscypliny naukowe: językoznawstwo (8 osób), literaturoznawstwo (4 osoby). Wśród pracowników reprezentujących dyscyplinę wiodącą językoznawstwo jest 3 anglistów (2 doktorów, 1 doktor habilitowany), 3 germanistów (2 doktorów, 1 doktor habilitowany), 1 polonista i 1 rusycysta. Literaturoznawstwo reprezentuje 3 anglistów ze stopniem doktora i 1 rusycysta. Wśród zatrudnionych pracowników jest 20 anglistów (z tytułem zawodowym magistra 14), 3 magistrów germanistyki, 2 magistrów filologii rosyjskiej, 1 mgr filologii hiszpańskiej, 1 mgr w zakresie tłumaczeń języka francuskiego z arabskim. Ponadto zajęcia na kierunku prowadzi również 1 mgr w zakresie zarządzania i marketingu i 1 mgr inż. w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych.

Nauczyciele akademicy zatrudnieni na stanowiskach badawczo-dydaktycznych posiadają udokumentowany, aktualny dorobek naukowy w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo. Wśród kadry dydaktycznej wielu pracowników ma doświadczenie poza pracą na uczelni jako tłumacze. Są to osoby, które prowadzą własną działalność gospodarczą w zakresie szkoleń i tłumaczeń, wykonują tłumaczenia ustne i pisemne na zlecenie. Wśród osób prowadzących zajęcia są także tłumacze przysięgli. Doświadczenie zawodowe nauczycieli zdobyte w praktyce wiąże się ściśle z koncepcją kształcenia na kierunku. Ponadto, wielu nauczycieli ukończyło studia podyplomowe o następującej tematyce i zakresach: rachunkowość międzynarodowa, zarządzanie marketingiem, nauczanie języka polskiego jako obcego, nauczanie j. angielskiego w przedszkolu - dla nauczycieli wychowania przedszkolnego i nauczanie j. angielskiego w przedszkolu i młodszych klasach szkoły podstawowej – dla nauczycieli j. angielskiego, studia menedżerskie, terapia zajęciowa oraz archiwistyka, zarządzanie dokumentacją, przygotowanie pedagogiczne do pracy nauczycielskiej, psychologia sportu w nurcie pozytywnym. Wymienione ukończone studia podyplomowe nie wiążą się z zajęciami prowadzonymi na kierunku i nie mają wpływu na merytoryczną jakość prowadzonych zajęć. Z punktu widzenia koncepcji kształcenia najistotniejsze są studia w zakresie tłumaczenia przysięgłego i specjalistycznego, które ukończyły 2 osoby, oraz doświadczenie praktyczne w zakresie tłumaczeń. Wielu nauczycieli takie doświadczenie posiada. Osoby prowadzące zajęcia w zakresie nauki języka mają doświadczenie jako nauczyciele języków obcych. Są to zarówno nauczyciele dyplomowani zatrudnieni w placówkach

publicznych, jak i lektorzy pracujący w szkołach językowych. Część osób posiada uprawnienia egzaminatorów różnych konsorcjów, m.in. TELC, TLGS, a także egzaminatorów na egzaminie maturalnym. Wśród osób prowadzących zajęcia na kierunku są także współautorzy podręczników do nauczania języków obcych.

Jeśli chodzi o liczebność kadry w stosunku do liczby studentów, to liczba osób prowadzących zajęcia na kierunku umożliwia prawidłową realizację zajęć. Biorąc natomiast pod uwagę strukturę kwalifikacji, to z jednej strony nie jest w pełni wykorzystany potencjał kadry, co skutkuje nieprawidłowym przydziałem zajęć, o czym dalej. Z drugiej strony, na nieprawidłowy przydział zajęć wpływa zbyt mała liczba anglistów wśród pracowników reprezentujących dyscypliny, do których przyporządkowany został kierunek, co skutkuje prowadzeniem zajęć w języku angielskim przez osoby, które nie stanowią modelu językowego dla studentów filologii angielskiej oraz prowadzeniem prac dyplomowych niezgodnie z reprezentowaną dyscypliną bądź przez osoby, których dorobek naukowy nie mieści się w dyscyplinie, w której prowadzone jest seminarium.

Nauczyciele akademicy prowadzący kształcenie na kierunku filologia angielska to w przeważającej większości zarówno osoby z długim stażem pracy na Uczelni (w kilku przypadkach to ponad 25-letni staż pracy, 1 osoba ukończyła studia niemal 30 lat temu). Niewielki odsetek stanowią osoby nowozatrudnione, które reprezentują młodą kadrę (2 osoby uzyskały tytuł magistra w 2020 roku, przy czym nie są to osoby kluczowe dla prowadzonych zajęć – magister germanistyki i magister marketingu i zarządzania). Osoby, które posiadają stopień doktora, uzyskały go w okresie od 2003 do 2015 roku, co wskazuje na stabilność zatrudnienia i doświadczenie akademickie w prowadzeniu zajęć.

Nauczyciele akademicy posiadają kompetencje dydaktyczne i udokumentowany dorobek dydaktyczny umożliwiające prawidłową realizację zajęć. Jak wskazano wyżej wielu z nich to pracownicy z długim stażem zawodowym związanym z pracą dydaktyczną na uczelniach wyższych. Pracownicy zostali przeszkoleni w zakresie prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, co umożliwia im prowadzenie takich zajęć, choć obecnie poza wykładami na studiach niestacjonarnych, metody takie stosowane są jedynie pomocniczo.

Jak wykazały hospitacje zajęć nauczyciele są dobrze przygotowani do prowadzenia zajęć pod względem merytorycznym. Posiadają wiedzę w zakresie realizowanych zajęć. W przypadku większości zajęć nauczyciele wykazali się odpowiednim przygotowaniem dydaktycznym, stosując adekwatne metody dydaktyczne do prowadzonych zajęć i starając się aktywizować studentów. W przypadku jednych zajęć nie zaobserwowano zmiany stosowanych metod (całe zajęcia miały ten sam schemat – odpytywanie studentów i komentowanie ich odpowiedzi). Wyjątkiem, jeśli chodzi o prawidłowość stosowanych metod dydaktycznych, były, kluczowe z punktu widzenia nabywania umiejętności praktycznych wykorzystywanych w pracy zawodowej, zajęcia z tłumaczenia tekstów użytkowych. Zajęcia te nie były prowadzone w warunkach odzwierciedlających rzeczywistą pracę tłumaczy. Studenci nie pracowali na komputerach (z wyjątkiem osób, które miały własne laptopy). Ponadto studenci po wykonaniu tłumaczeń w trakcie zajęć nie otrzymali żadnej informacji zwrotnej na temat jakości swojej pracy. Studenci odczytali swoje tłumaczenia (2 różne tłumaczenia tego samego akapitu, co dawało bardzo dobrą okazję do porównania zastosowanych przez studentów rozwiązań, wskazania na dobre i słabe strony tłumaczeń). Takiej informacji studenci jednak nie dostali, prowadząca wszystkie tłumaczenia pochwaliła. W wyniku tak prowadzonych zajęć studenci nie nabywają umiejętności krytycznej analizy

swojego tłumaczenia, a także tłumaczenia wykonanego przez inną osobę. Pod względem językowym prowadzący bardzo dobrze przygotowani do zajęć z wyjątkiem osoby, która nie jest anglistką. Merytorycznie bardzo dobrze przygotowana, nie może jednak stanowić wzorca językowego dla studentów filologii angielskiej.

W programie studiów zaplanowano wykłady (najczęściej wykłady informacyjne połączone z prezentacją multimedialną lub wykłady konwersatoryjne), ćwiczenia, realizowane są indywidualne i grupowe projekty tłumaczeniowe. Zgodnie z kartami zajęć stosowane są różne metody pracy dydaktycznej, np. praca w grupach, dyskusja, burza mózgów, praca z podręcznikiem, praktyczne ćwiczenia tłumaczeniowe w zakresie przekładu pisemnego i ustnego. Co do zasady zaplanowane metody dydaktyczne są różnorodne i umożliwiają nabywanie przez studentów umiejętności związanych z praktycznym zastosowaniem wiedzy, niezbędnych na współczesnym rynku pracy w obszarach związanych z kierunkiem studiów. Jak wskazały hospitacje nie w każdym przypadku metody dydaktyczne były adekwatne do rodzaju zajęć, a przede wszystkim zajęcia nie były prowadzone w warunkach symulujących rzeczywistą pracę tłumacza.

Obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich umożliwia prawidłową realizację zajęć, a nauczyciele akademicy nie są nadmiernie obciążani nadgodzinami. Niemniej jednak biorąc pod uwagę strukturę kwalifikacji nauczycieli akademickich (8 osób ze stopniem co najmniej doktora w dyscyplinie językoznawstwo) oraz wiodącą dyscyplinę – językoznawstwo, a także wiodący język – angielski, należy odnotować, że wśród nauczycieli akademickich są tylko 3 osoby reprezentujące językoznawstwo angielskie, przy czym nie mają one dorobku publikacyjnego w subdyscyplinie językoznawstwa jaką jest przekładoznawstwo. Skutkiem tego jest nieprawidłowy przydział seminariów dyplomowych i obsada procesu dyplomowania. Seminarium dyplomowe z zakresu językoznawstwa przydzielono doktorowi literaturoznawstwa, który nie posiada dorobku publikacyjnego w dyscyplinie językoznawstwo. Dodatkowo są to prace w subdyscyplinie glottodydaktyka, która nie jest powiązana z koncepcją kształcenia oraz kierunkowymi efektami uczenia się (np. „Culture of English-speaking countries as a feature of teaching English as a foreign language - Kultura krajów anglojęzycznych jednym z elementów nauczania języka angielskiego jako języka obcego”, „Innovative methods of teaching pre-school children English as a second language - Innowacyjne metody nauczania języka angielskiego dzieci w wieku przedszkolnym”). Prowadzi to do tego, że na kierunku powstają prace w dyscyplinie językoznawstwo, które nie spełniają wymogów poziomu 6 PRK w zakresie zastosowania aparatu teoretyczno-pojęciowego do przeprowadzenia analiz własnych czy projektów. Dodatkowo wiele prac powstających pod kierunkiem literaturoznawcy z zakresu literaturoznawstwa (np. „The afterlife: The concept of Heaven and Hell in Christianity and collected European literature - Życie pośmiertne: Pojęcie nieba i piekła w Chrześcijaństwie oraz wybranej literaturze europejskiej”) recenzuje językoznawca, co nie gwarantuje rzetelnej weryfikacji poprawności zastosowania aparatu metodologicznego. Na kierunku powstają także prace poruszające kwestie adaptacji filmowej (np. „Visions of crime in Jo Nesbø and Camilla Läckberg’s literary works and their film adaptations - Wizje zbrodni w twórczości literackiej Jø Nesbo i Camilli Läckberg oraz jej filmowych adaptacjach”), które pisane są pod kierunkiem literaturoznawcy, którego dorobek naukowy nie obejmuje zagadnień związanych z adaptacją. Recenzowane są one przez językoznawcę, który również nie posiada dorobku w tym zakresie. Dodatkowo prace literaturoznawcze (np. „Women in Tolkien’s “The Lord of the Rings” - Kobiety we “Władcy pierścieni” Tolkiena”) recenzuje językoznawca, rusycysta. Często jest sytuacja, gdy recenzentem prac z zakresu przekładoznawstwa jest literaturoznawca, którego dorobek

publikacyjny nie mieści się w tej subdyscyplinie językoznawstwa (np. „The elements of humor and wordplay in the audiovisual translation of a TV series ‘House’ - Elementy humoru w gry słów w tłumaczeniu audiowizualnym serialu telewizyjnego ‘House’”), a promotorem jest językoznawca, który także nie zajmuje się przekładem. Promotorem bardzo wielu prac dyplomowych jest osoba z tytułem zawodowym magistra, która posiada dorobek naukowy w zakresie literaturoznawstwa oraz bogate doświadczenie zawodowe związane z przekładem. Prowadzi jednak seminaria o bardzo szerokiej tematyce, włącznie z tematami realioznawczymi (np. „The image of Diana in TV series ‘The Crown’ - Obraz Diany w serialu ‘The Crown’”), językoznawczymi, ale nie związanymi z przekładoznawstwem (np. „Accessibility and inclusive language in digital communication. Language audit of Ukrainian refugee assistance websites - findings and recommendations - Dostępność i język inkluzywny w komunikacji cyfrowej. Audyt języka stron internetowych poświęconych pomocy uchodźcom z Ukrainy - wnioski i rekomendacje”, „Disproportions in avatar gender-swap in VR chat rooms. An attempt at language and behaviour analysis - Dysproporcje w wyborze postaci przeciwnej płci w chat roomach w wirtualnej rzeczywistości. Próba analizy języka i zachowania”, „Language politeness and impoliteness in public service announcements during Covid-19 pandemic in Poland - Uprzejmość językowa w komunikatach społecznych podczas pandemii Covid-19 w Polsce”). Taki dobór tematyki seminariów prowadzonych przez osobę specjalizującą się w przekładzie i literaturoznawstwie nie gwarantuje, że studenci osiągną odpowiedni poziom wiedzy szczegółowej na poziomie 6 PRK w zakresie językoznawstwa. Prace promowane przez tego promotora, m. in. z zakresu językoznawstwa (np. „Perception of feminine forms by Polish adults as dependent on age, political affiliation and news media preferences - Fematywy i ich postrzeganie w grupie dorosłych Polaków w zależności od wieku, poglądów politycznych i preferowanych mediów informacyjnych”) są recenzowane przez doktora w zakresie literaturoznawstwa bez dorobku językoznawczego, przez osobę z tytułem magistra (np. „Cultural conditioning in the mediation and translation process - Uwarunkowanie kulturowe w procesie mediacji i tłumaczeń”) bez dorobku naukowego i udokumentowanego doświadczenia w zakresie przekładoznawstwa. Wskazuje to na nieadekwatne wykorzystanie potencjału kadrowego i zbyt małą liczbę anglistów – językoznawców.

Oprócz problemów związanych z procesem dyplomowania, wskazać należy nieprawidłowy przydział części zajęć. Zajęcia historia angielskiego obszaru językowego prowadzi dr literaturoznawstwa, którego dorobek naukowy nie obejmuje zagadnień z historii. Zajęcia komunikacja interpersonalna prowadzone są przez mgr filologii rosyjskiej z publikacjami w zakresie nauczania języków obcych. Zajęcia literatura europejska prowadzone są przez dr literaturoznawstwa, jednak publikacje nie obejmują szeroko pojętej literatury europejskiej. Zajęcia geografia polityczna i gospodarcza prowadzi mgr w zakresie tłumaczeń pisemnych i ustnych (język francuski z arabskim), z publikacjami o charakterze językoznawczym. Zajęcia tłumaczenia tekstów branżowych i tłumaczenia tekstów użytkowych prowadzi anglistka, nauczyciel języka angielskiego i języka angielskiego w zakresie logistyki, reklamy, fotografii, ekonomii, informatyki, z publikacjami dotyczącymi akwizycji języka. Brak jakichkolwiek informacji dotyczących doświadczenia w zakresie tłumaczenia, a zwłaszcza dydaktyki przekładu. Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami. Ponad 50% zajęć prowadzonych jest przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

W programie studiów przewidziano jako opcjonalne prowadzenie zajęć w formie zdalnej (dotyczy wykładów i seminariów prowadzonych synchronicznie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia

na odległość). Nauczyciele akademicy zostali przygotowani do prowadzenia takich zajęć: mieli możliwości skorzystania ze szkoleń online w zakresie użytkowania narzędzi e-learningowych, a realizacja zajęć jest kontrolowana.

Zatrudnienie w Uczelni następuje w drodze otwartego konkursu, którego procedurę reguluje Statut. Przy zatrudnianiu nauczycieli akademickich na poszczególnych stanowiskach (możliwe stanowiska to pracownik dydaktyczny i badawczo-dydaktyczny) pod uwagę brane są wykształcenie, staż pracy, osiągnięcia naukowe oraz doświadczenie zawodowe. Warunki otwartego konkursu podawane są do publicznej wiadomości, a informacja powinna zawierać, m.in., określenie wymagań, w tym kwalifikacyjnych związanych z zatrudnieniem na danym stanowisku.

Kryteria doboru nauczycieli akademickich co do zasady są transparentne, adekwatne do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć oraz uwzględniają dorobek naukowy oraz osiągnięcia dydaktyczne.

Niemniej jednak, jak wskazano wyżej, dobór nauczycieli do prowadzenia zajęć nie zawsze jest adekwatny i nie zapewnia w pełni ich prawidłowej realizacji. Dotyczy to zarówno wybranych zajęć, jak i w szczególności procesu dyplomowania. W tym drugim przypadku należy zwrócić także uwagę na fakt, że poza pojedynczymi przykładami (praca polegająca na opracowaniu warsztatu) prace dyplomowe nie mają charakteru aplikacyjnego czy wdrożeniowego, zgodnego z praktycznym profilem studiów. Większość prac, choć zawiera element praktyczny (tłumaczenie z analizą czy ankietę), nie wykracza poza omówienie ankiet czy tłumaczeń, co nie nadaje im charakteru aplikacyjnego.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku filologia angielska w przeważającej większości systematycznie uczestniczą w szkoleniach (np. obsługa programu Statistica, szkolenie z platformy do zdalnych tłumaczeń symultanicznych CRN RSI, certyfikowane szkolenie TRADOS, Uczelnia wobec niepełnosprawności, szkolenie świadomościowe o osobach niepełnosprawnych na Uczelni Wyższej, zastosowanie wybranych technik mediacyjnych, Szkolenie świadomościowe z zakresu komunikacji z osobami z tzw. niepełnosprawnością niewidoczną, techniki 3 D, projektowanie, konstruowanie i eksploatacja kursów kształcenia na odległość, stosowanie metod nauczania i uczenia się przez odkrywanie, Teaching languages in the digital era: the best apps, web platforms and ICT solutions for learning languages, Tutoring w pracy nauczyciela akademickiego). Pracownicy pogłębiają swoje doświadczenie praktyczne, szczególnie w zakresie wykonywania tłumaczeń na rzecz otoczenia społeczno-gospodarczego. Rozwijają kompetencje dydaktyczne poprzez udział w kursach, szkoleniach o charakterze metodycznym. Wszyscy mieli możliwość brania udziału w szkoleniach związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Monitorowane jest zadowolenie nauczycieli akademickich z funkcjonalności infrastruktury, stosowanych platform i narzędzi do nauczania zdalnego. Nauczyciele w badaniach ankietowych wyrazili niezadowolenie z niewystarczającego dostępu do sprzętu, złej jakości Internetu i ograniczonej liczby licencji na CAT, co utrudnia efektywne prowadzenie zajęć. Obecnie dostęp do sprzętu i internetu jest lepszy, wciąż jednak jest zbyt mała liczba licencji na narzędzia CAT, a zajęcia z przekładu nie zawsze prowadzone są w pracowniach komputerowych.

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia są oceniani przez studentów w zakresie spełniania obowiązków związanych z kształceniem za pomocą badania ankietowego oraz przez hospicje zajęć. Celem badań sondażowych prowadzonych wśród studentów jest zbadanie opinii na

temat umiejętności przekazywania wiedzy (jasność, przystępność), umiejętności zainteresowania studenta treściami przedmiotu, komunikatywności na zajęciach planowych i konsultacjach, stosunku do studentów, oceniania zgodnie z wcześniej ustalonymi wymaganiami, terminowości odbywania zajęć. Wszyscy nauczyciele oceniani są przez studentów w danym semestrze. Ankietyzacja jest anonimowa. Każdy nauczyciel ze stażem pracy dłuższym niż 5 lat, hospitowany jest nie rzadziej niż raz na cztery lata, a pozostali nauczyciele – raz w roku.

Wyniki okresowych przeglądów kadry prowadzącej kształcenie są wykorzystywane do zmotywowania nauczycieli, by podnosili jakość swojej pracy. Procedura hospitacji kończy się rozmową pohospitacyjną z osobą ocenianą, w celu ustalenia dalszych działań służących doskonaleniu jakości procesu dydaktycznego.

W wyniku prowadzonych okresowych przeglądów kadry w doskonaleniu osób prowadzących zajęcia, zwłaszcza seminaria dyplomowe, widoczne są próby stworzenia modelu prac dyplomowych o charakterze aplikacyjnym zgodnie z praktycznym profilem studiów poprzez wprowadzenie do nich elementów empirycznych i projektowych. Wymagają one jednak dalszego namysłu i doskonalenia warsztatu pracy nauczycieli akademickich, aby zapewnić rzeczywistą aplikacyjność prac. Ponadto w wyniku okresowych przeglądów kadry nie wychwycono przypadków prowadzenia zajęć, które w założeniu kształtować mają umiejętności praktyczne, w sposób, który nie jest w pełni zgodny z metodyką nauczania przekładu. **Rekomenduje się** zwrócenie większej uwagi przy okresowych przeglądach kadry na umiejętności dydaktyczne prowadzące do realizacji efektów uczenia się związanych z praktycznym profilem studiów.

Uczelnia wspiera podnoszenie kompetencji naukowych i dydaktycznych pracowników m.in. poprzez nagrody finansowe Rektora za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne, organizacyjne lub za całokształt wyróżniającego się dorobku zawodowego. Pracownicy mają też możliwość uczestniczenia w pracach badawczych finansowanych przez Uczelnię, która także finansuje przewody doktorskie, postępowania habilitacyjne i nostryfikacyjne. Dodatkowo przydzielane są środki na wydatki związane z udziałem pracowników w konferencjach, seminariach i szkoleniach. Pracownicy mogą także ubiegać się o stypendia na projekty wspierające rozwój naukowy i zawodowy. Realizowana polityka kadrowa sprzyja stabilizacji zatrudnienia i rozwojowi nauczycieli akademickich, o czym świadczy podnoszenie przez pracowników kwalifikacji (np. w ramach studiów podyplomowych).

Realizowana polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów i reagowania na przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie. Opracowano zasad przeciwdziałania zjawiskom mobbingu, powołano doraźną Komisję Antymobbingową. Przeprowadzono także diagnozę problemów związanych z naruszaniem poczucia poszanowania i równego traktowania i powołano Komisję Rektorską ds. Opracowania i Wdrożenia Planu Równości Płci.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na kierunku filologia angielska zapewniają częściowo prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Polityka kadrowa co do zasady zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, jednak zdarzają się przypadki nieprawidłowo obsadzonych zajęć. Polityka kadrowa uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących: 1) zbyt mała liczba nauczycieli akademickich reprezentujących jednocześnie wiodącą dyscyplinę (językoznawstwo) i język angielski; 2) nieprawidłowa obsada części zajęć; 3) promowanie i recenzowanie prac dyplomowych niezgodnie z reprezentowaną przez pracownika dyscypliną naukową lub bez odpowiedniego doświadczenia zawodowego.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zapewnienie obsady kadrowej reprezentującej jednocześnie wiodącą dyscyplinę na kierunku i język angielski.
2. Zapewnienie prawidłowej obsady zajęć, dbając o zgodność dorobku naukowego i doświadczenia zawodowego z celami, treściami i efektami uczenia się każdego zajęcia, a także w zakresie wzorca językowego dla studentów filologii angielskiej.
3. Wyeliminowanie sytuacji, w której pracownik promuje lub recenzuje pracę dyplomową w dyscyplinie, której nie reprezentuje, lub nie posiada dorobku naukowego i doświadczenia zawodowego w danej dyscyplinie.
4. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Zajęcia na ocenianym kierunku odbywają się w budynku pełniącym funkcję dydaktyczno-administracyjną zlokalizowanym w Nowym Sączu. W bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się parkingi

dla studentów i kadry, w tym miejsca wydzielone i oznakowane przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Budynek oddany dla potrzeb kierunku to blisko 3 tys. m², z przestronnymi ciągami komunikacyjnymi, jasny i przestronny. Są tam zlokalizowane różnego typu sale dydaktyczne – wykładowe, ćwiczeniowe, laboratoryjne, w tym laboratorium tłumaczeń pisemnych, 2 pracownie językowe, pracownia tłumaczeń ustnych. Sale są wystarczającej wielkości w odniesieniu do liczebności grup dydaktycznych. Na terenie budynku dostępny jest szerokopasmowy internet i WIFI, w salach dodatkowo ze stałym łączem o dużej przepustowości. Infrastruktura sportowa, jaką posiada Uczelnia jest prawidłowa dla zajęć sportowych – to nowoczesny kompleks sportowy zlokalizowany w budynkach innej jednostki Uczelni, w pełni dostępny dla studentów kierunku.

Zajęcia, w szczególności te o nachyleniu praktycznym powiązane z wykonywaniem tłumaczeń, odbywają się w specjalistycznych pracowniach i laboratoriach. Jest wśród nich laboratorium tłumaczeń wspomaganych komputerowo (CAT) z 20 stanowiskami dla studentów i jednym dla nauczyciela, gdzie zainstalowane jest profesjonalne oprogramowanie wspomagające tłumaczenie. Problem jednak w tym, że liczba licencji, jakimi dysponuje laboratorium (10, łącznie z licencją dla prowadzącego zajęcia) nie jest wystarczająca do prowadzenia dydaktyki tłumaczeń pisemnych w taki sposób, aby każdy student miał te same możliwości korzystania z tego oprogramowania. Uczelnia stosuje tutaj rozwiązania rotacyjne z naprzemiennym dostępem studentów do programu. **Rekomenduje się** pełniejsze odwzorowanie specyfiki środowiska pracy tłumacza w trakcie zajęć o charakterze praktycznym. Laboratorium CAT jest dodatkowo wyposażone w narzędzie do tworzenia baz terminologicznych na każdym ze stanowisk, a nauczyciel dysponuje dodatkową funkcjonalnością w postaci „symulatora biura tłumaczeń”, która umożliwi naśladowanie pracy w autentycznym środowisku zawodowym w zakresie zarządzania projektami tłumaczeniowymi. Podczas zajęć w pracowni wykorzystywane są dodatkowo nieodpłatne popularne narzędzia tłumaczeniowe oraz programy do postędy. Kolejna pracownia sprofilowana zawodowo to specjalistyczna pracownia tłumaczeń symultanicznych, gdzie znajdują się trzy profesjonalne (dwuosobowe) kabiny do tłumaczeń symultanicznych oraz system pozwalający na symulację obsługi tłumaczeniowej konferencji i spotkań biznesowych (20 stanowisk nadawczo-odbiorczych). Na wyposażeniu Uczelni jest również system cyfrowy wykorzystywany do obsługi językowej grup w pracy pilota wycieczek/ przewodnika turystycznego/ przewodnika po zakładzie pracy. Ponadto, na kierunku wykorzystuje się pracownię językową dedykowaną nauczaniu wymowy (16 stanowisk z komputerem, słuchawkami i mikrofonem oraz multimedialnym odbiornikiem TV), a także analogową pracownię językową wyposażoną w sprzęt do odsłuchiwania i nagrywania dźwięku (20 stanowisk dla studentów i 1 dla nauczyciela), w której odbywają się głównie zajęcia ze słuchania ze zrozumieniem. Wyposażenie umożliwi prezentowanie materiałów audio-wideo, pracę z zasobami w formie elektronicznej oraz pochodzącymi bezpośrednio z internetu, ćwiczenia wymowy, słuchania, a także rozwijanie profesjonalnych kompetencji w zawodzie tłumacza. Możliwe jest tu również prowadzenie symulacji spotkań biznesowych. Problemem jest jednak stopień dostosowania sal i laboratoriów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W salach obsługowych toku studiów takie miejsce zorganizowano i umożliwiono dostęp osobom z dysfunkcją narządu ruchu, aby miały bezpośredni kontakt wzrokowy z pracownikiem Uczelni. Budynek posiada podstawowe dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami - wejście do środka ułatwia rampa, a wewnątrz dostępny jest podnośnik dla osób z niepełnosprawnością ruchową, jednak właściwe zaplecze sanitarne, przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami zapewnione jest jedynie na parterze. W salach dydaktycznych i laboratoriach nie wydzielono, nie wyposażono, nie oznakowano miejsca dla osoby z niepełnosprawnością umożliwiającą pełny udział w zajęciach dydaktycznych. Dla przykładu, dla osób poruszających się na wózku poza laboratorium kabinowym,

gdzie zainstalowano podjazd, brak miejsc wydzielonych i oznakowanych ze swobodnym dojazdem, stolika z regulowaną wysokością blatu, dla osób z dysfunkcją narządu wzroku – nie zapewniono wyposażenia np. dedykowanej klawiatury i myszy itp. **Rekomenduje się** dostosowanie sal dydaktycznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w tym poruszających się na wózku, aby mogły w pełni korzystać z infrastruktury dydaktycznej udostępnianej w celu realizacji kształcenia na kierunku.

W budynku dostępne jest WIFI dla studentów oraz kadry umożliwiające korzystanie na miejscu z zasobów Uczelni i jej systemów obsługowych. Poza tym komputery uczelniane zlokalizowane w salach i laboratoriach oraz w bibliotece posiadają stałe łącze internetowe. Infrastruktura informatyczna, a także wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, specjalistyczne oprogramowanie są sprawne, nowoczesne, nieodlegające od aktualnie używanych w działalności zawodowej tłumacza, która jest właściwa dla kierunku oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć powiązanych z tłumaczeniami, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Warto jednak zauważyć, że Uczelnia wskazuje, jako miejsca pracy przyszłego absolwenta, poza biurem tłumaczeń również bardzo szeroką gamę branż, form organizacyjnych, typów przedsiębiorstw, w których absolwent ma pełnić rolę tłumacza. Środowiska te, różne od typowego biura tłumaczeń, nie zostały odwzorowane w infrastrukturze udostępnianej do realizacji zajęć praktycznych na kierunku. **Rekomenduje się** zwiększenie zakresu zgodności udostępnianej infrastruktury do realizacji zajęć w taki sposób, aby w pełniejszy sposób odwzorowywała środowisko pracy tłumacza w docelowych miejscach pracy przewidzianych w sylwetce absolwenta kierunku.

Zasoby biblioteczne gromadzone są przez bibliotekę główną oraz dwie filie, w tym jedną zlokalizowaną w siedzibie jednostki prowadzącej kierunek i dedykowanej obsłudze tego kierunku. W lokalizacji głównej czytelnicy mają wolny dostęp do półek, a czytelnia dysponuje 30 stanowiskami wyposażonymi w komputery i dostęp do internetu. Znajduje się tam również przestronne pomieszczenie do pracy grupowej studentów. Do dyspozycji czytelników są trzy skanery. Pomieszczenia biblioteczne są przestronne, dobrze doświetlone, umożliwiają samodzielną pracę z dostępem do księgozbioru podręcznego. W czytelni Jednostki zorganizowane są 3 stanowiska komputerowe, w tym jedno dla osób z niepełnosprawnością wzrokową, a także 20 miejsc czytelniczych przy tradycyjnych stolikach wyposażonych w lampki czytelnicze. Stanowisko dla osoby z niepełnosprawnością współpracuje ze skanerem. Innych elementów wyposażenia ułatwiających korzystanie ze zbiorów przez studentów nie stwierdzono np. kserokopiarki czy drukarki, jak też skanera, który byłby udostępniany wszystkim czytelnikom, nie tylko powiązany ze stanowiskiem dla osób z niepełnosprawnością. **Rekomenduje się** zwiększenie dostępności do nowoczesnych urządzeń wspomagających korzystanie z zasobów bibliotecznych przez czytelników. Na stanowiskach komputerowych studentom udostępnia się katalog biblioteczny oraz bazy pełnotekstowe. Godziny otwarcia biblioteki są dogodne dla studentów oraz kadry i umożliwiają swobodną pracę samodzielną z zasobami, w tym cyfrowymi.

Zapewniona jest zgodność infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP.

Studentom udostępniane są akademickie licencje na oprogramowanie, w tym służące do wykonywania tłumaczeń, także podczas praktyk zawodowych. Korzystanie z pracowni i laboratoriów jest możliwe po

godzinach zajęć, ale po zgłoszeniu takiej potrzeby. Studenci mogą więc samodzielnie wykonywać czynności praktyczne zarówno podczas zajęć, jak i po ich zakończeniu.

Zakres dostosowań do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w bibliotece nie jest pełny. Brakuje tu systemowego dostosowania, zapewniającego tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej oraz korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnej. Nie uwzględniono dostosowań do podstawowych rodzajów niepełnosprawności. Zorganizowano wprawdzie miejsce dla osoby poruszającej się na wózku oraz zapewniono skaner, inne dostosowania, natomiast, mogą mieć miejsce jedynie w warunkach, gdy osoba z niepełnosprawnością skorzysta w wypożyczalni sprzętu pozwalającego na dostosowania do różnych rodzajów niepełnosprawności. **Rekomenduje się** zwiększenie zakresu dostosowań do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w bibliotece Jednostki w taki sposób, aby osoby takie mogły w pełni korzystać z zasobów Uczelni i uczestniczyć w procesie kształcenia.

Uczelnia posiada właściwą infrastrukturę do kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Służy ona również do komunikacji pomiędzy prowadzącymi zajęcia a studentami jako repozytorium materiałów dla studentów itp. Oprogramowanie to umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia, współpracuje z innymi systemami uczelnianymi oraz jest dostępna dla studentów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym studentów z niepełnosprawnościami. Z oprogramowania można korzystać w każdym miejscu bez zbędnych ograniczeń.

Zbiory biblioteczne przeznaczone do zapewniania kształcenia, w tym do realizacji programu studiów, znajdują się w bibliotece wydziałowej dysponującej księgozbiorem w liczbie ponad 23 tys. woluminów, który obejmuje następujące rodzaje publikacji m.in. podręczniki kursowe, ćwiczenia gramatyczne, poradniki metodyczne, pozycje z zakresu dyscyplin naukowych psychologii, językoznawstwa, literaturoznawstwa, a także historię języka, wiedzę o Anglii, historie literatur anglojęzycznych i in. Biblioteka gromadzi również publikacje, podręczniki, materiały na nośnikach elektronicznych. Prenumerowane czasopisma obejmują tematykę branżową i językową. Są wśród nich Business English Magazine, The New Yorker, Newsweek. Zasoby biblioteczne biblioteki wydziałowej służą realizacji kształcenia na 4 kierunkach studiów prowadzonych przez jednostkę – trzech pierwszego stopnia oraz jednym I i II stopnia. Średnio na jeden kierunek studiów przypada więc mniej niż 6 tys. pozycji, co niezależnie od zawartości zbiorów jest liczbą małą w kontekście potrzeb kierunku o liczebności bliskiej 200 studentów, w tym również niestacjonarnych. Publikacje w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przypisany są skromne – to około 100 woluminów z językoznawstwa i około 50 z teorii literatury, pomimo że w tych dyscyplinach realizowane jest seminarium dyplomowe i przygotowywane prace dyplomowe. Dodatkowo, najnowsze badania w tych dyscyplinach nie są uwzględniane, o czym w dalszej części raportu.

Zgromadzone zasoby naukowe i dydaktyczne nie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się. Biblioteka nie dysponuje najbardziej aktualnymi pozycjami wydawniczymi w zakresie dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek. Dodatkowo, poszerzając zbiory nie uwzględnia się wyników najnowszych badań w tych dyscyplinach. W efekcie, zbiory nie są wystarczające do osiągnięcia celów określonych w programie studiów np. celów zajęć *seminarium dyplomowe*, które zakładają „Pogłębienie wiedzy z zakresu wybranych problemów i metodologii językoznawstwa ogólnego i przekładu oraz z zakresu prawa autorskiego w celu praktycznego jej zastosowania podczas pisania

pracy dyplomowej” oraz „Pogłębienie wiedzy z zakresu kompleksowości języka w celu wyboru tematu pracy i napisania części pracy dyplomowej”.

Najlepszym przykładem braku aktualizacji zasobów wiedzy w bibliotece będzie spis publikacji zakupionych do biblioteki w ostatnich 5 latach, gdzie na blisko 500 pozycji wydawniczych wiele zostało wydanych jeszcze w ubiegłym stuleciu i są to głównie podręczniki, poradniki z zakresu języka w biznesie, w tym korespondencji biznesowej, sporządzania raportów marketingu, które w latach 70-90tych dotyczyły zgoła innej tematyki i w odmiennym ujęciu niż współcześnie, choćby z uwagi na postęp w zakresie technologii informacyjnych. Analogiczna uwaga dotyczy pozycji z lat 2000 i późniejszych. W okresie ostatnich 6 lat nie poszerzono księgozbioru o żadną aktualną pozycję umożliwiającą pogłębienie wiedzy w dyscyplinach. Zasoby biblioteczne nie umożliwiają osiągnięcia przez studentów kompletu efektów uczenia się, natomiast częściowo tylko pozwalają na przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz prawidłową realizację zajęć. Księgozbiór dla kierunku nie jest wystarczający, gdyż nie odzwierciedla wystarczająco obszarów zastosowania języka będącego przedmiotem prowadzonych specjalizacji na kierunku.

Zbiory nie obejmują kompletu piśmiennictwa zalecanego w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz do liczby studentów. Podczas wizytacji wykazano braki w zakresie literatury podstawowej zamieszczonej w sylabusach zajęć. Poniższe przykłady służą jedynie do zobrazowania problemu i nie stanowią kompletnej listy zdiagnozowanych nieprawidłowości w odniesieniu do dostępnej w Uczelni literatury dla zajęć w programie studiów ocenianego kierunku dla zajęć:

- *teoria przekładu z etyką pracy tłumacza*: J. Pieńkos: Przekład i tłumacz we współczesnym świecie; J. Pieńkos: Podstawy przekładoznawstwa. Od teorii do praktyki,
- *pozyskiwanie i gromadzenie informacji* D. Pietrasik-Kulińska i in: Kształtowanie umiejętności wyszukiwania, selekcji i porządkowania informacji oraz krytycznej oceny ich przydatności,
- *literatura europejska*: A. Benoit-Dusausoy, G. Fontaine: Literatura Europy. Historia literatury europejskiej; red. Malcolm Bradbury: Atlas literatury,
- *gramatyka kontrastywna angielsko-polska*: Dryer, Matthew S. & Haspelmath, Martin (eds.): The World Atlas of Language Structures Online; Fisiak, J., M. Lipińska-Grzegorek, T. Zabrocki: An introductory English-Polish contrastive grammar; Krzeszowski, T.: Contrasting languages. The scope of contrastive linguistics,
- *seminarium dyplomowe (literacko-kulturowe)*: Morley, D. (ed.): British Cultural Studies, Sikorska, L.: A Short History of English Literature,
- *tłumaczenia ustne z elementami tłumaczenia symultanicznego*: Gillies: Sztuka notowania: poradnik dla tłumaczy konferencyjnych,
- *tłumaczenia tekstów urzędowych*: Kodeks Tłumacza Przysięgłego, TEPIS; Dostatni, G.: Komentarz do ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego; Kierzkowska, D.: Selection of English Documents,

a także pozycje wykazane jako literatura podstawowa jednocześnie dla kilku zajęć np.: Belczyk, A.: Przewodnik tłumacza. Z angielskiego na nasze, Hejwowski K.: Kognitywno komunikacyjna teoria przekładu, Warszawa, Voellnagel, A.: Jak nie tłumaczyć tekstów technicznych.

Uczelnia umożliwia całodobowe korzystanie z zasobów w ramach platformy IBUK, również poza siedzibą Uczelni, która udostępnia publikacje elektroniczne oraz zasoby edukacyjne wielu wydawców

– publikacje specjalistyczne, naukowe, popularnonaukowe, beletrystyczne. Udostępniane są zasoby Wirtualnej Biblioteki Nauki. W ramach tego programu biblioteka posiada sieciowy dostęp do pełnych tekstów artykułów z wielu tysięcy czasopism naukowych. W ramach baz EBSCO licencja obejmuje pakiet podstawowy 15 baz, w tym 7 baz pełnotekstowych zawierających czasopisma naukowe różnych wydawców, książki, gazety i inne publikacje oraz 7 baz bibliograficznych (abstraktowych). Od 2022 roku Uczelnia posiada dostęp do Academic Research Source, multidyscyplinarnej bazy danych z dostępem do 200 tys. książek elektronicznych oraz 5 tys. pełnotekstowych czasopism. Biblioteka posiada również dostęp do cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej książek i czasopism naukowych Academica. Bibliotekę obsługuje program biblioteczny z szeregiem udogodnień zarówno dla czytelników, jak i dla potrzeb sprawozdawczości, przeglądów itp.

Zasoby, w tym bazy pełnotekstowe, są właściwie dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością – są dostępne z komputera w standardzie WCAG 2.0. Uczelnia w trybie doraźnym udostępnia materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej nauczycielom akademickim, a także osobom z niepełnosprawnością.

Przyjęte w Uczelni procedury jakościowe przewidują systematyczną wieloaspektową ocenę infrastruktury dydaktycznej, w tym biblioteki i jej zasobów. Pracownicy Biblioteki z dbają o dostępność literatury zawartej w sylabusach dla studentów i kadry kierunku. Rokrocznie prowadzą przeglądy kart przedmiotów i uzupełniają księgozbiór – w formie tradycyjnej oraz w formie elektronicznej. Ze strony władz Uczelni, w przeglądy infrastruktury zaangażowany jest Dziekan, ale przeglądy te mają charakter głównie techniczny i/lub prowadzone są pod kątem dostosowań do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Nauczyciele akademicy nie uczestniczą w przeglądach systemowo. Indywidualnie, na bieżąco zgłaszają potrzeby dotyczące infrastruktury, jej funkcjonowania, potrzeby udoskonalenia. Na bieżąco również informują bibliotekę na temat potrzeb poszerzenia księgozbioru. Studenci w ramach ankietyzacji oceniają infrastrukturę wykorzystywaną w procesie kształcenia. Ocena ta obejmuje wyposażenie sal dydaktycznych, komputerowych, pracowni i laboratoriów oraz dostępność zasobów bibliotecznych. System zapewnienia jakości infrastruktury dla kierunku nie działa jednak w pełni prawidłowo, na co wskazują zdiagnozowane niedoskonałości, szczególnie w odniesieniu do księgozbioru. **Rekomenduje się** bardziej efektywne wykorzystanie istniejących procedur jakościowych do oceny infrastruktury dydaktycznej, w tym biblioteki i jej zasobów, a następnie pełne wykorzystanie wyników tej oceny w działaniach doskonalących.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby informacyjne oraz edukacyjne, a także infrastruktura innych

podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Są wprawdzie dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, jednakże sposób dostosowania nie zawsze zapewnia tym osobom pełny udział w kształceniu. Zasoby biblioteczne nie są w pełni aktualne i nie zapewniają osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się oraz treści kształcenia przyjętych w programie studiów, a także nie w pełni uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku oraz w obszarze dyscyplin, do których kierunek został przyporządkowany.

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci i nauczyciele akademicy, a w działaniach doskonalących wykorzystywane są wyniki tych przeglądów.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących zasobów bibliotecznych zapewnionych dla kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Dostosowanie zasobów bibliotecznych w taki sposób, aby były aktualne i zapewniały osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się oraz treści kształcenia przyjętych w programie studiów, a także uwzględniały postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku oraz w obszarze dyscyplin, do których kierunek został przyporządkowany.
2. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższego zalecenia.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

W Uczelni prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu. Bierze w niej udział szerokie grono podmiotów na stałe współpracujących z Uczelnią. Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego zasiadają w powołanej w marcu b.r. Radzie Programowej, dedykowanej wyłącznie ocenianemu kierunkowi, a także w uczelnianej Radzie Pracodawców, funkcjonującej rok dłużej, która jest ciałem doradczym Rektora o charakterze wspierającym dla wszystkich kierunków studiów prowadzonych w Uczelni oraz będąca źródłem bezpośrednich informacji z rynku pracy. Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów są bardzo zróżnicowane i obejmują zarówno branżę produkcyjną, jak i usługową, podmioty publiczne

i niepubliczne, organizacje o szerokim spektrum działalności, różnych profilach branżowych, w tym urząd miasta, producent maszyn i części metalowych, biuro tłumaczeniowe, firma konsultingowa, biuro turystyczne, producent bram i okien, stowarzyszenie koncentrujące się na działalności prospołecznej. Przedstawiciele niektórych z nich zasiadają we wcześniej wymienionych gremiach. Dobór interesariuszy jest tu zgodny z koncepcją kształcenia zakładającą wyposażenie studentów w kompetencje w zakresie tłumaczeń w celu realizacji zadań zawodowych w różnego rodzaju przedsiębiorstwach, biurach tłumaczeń, administracji publicznej i in.

Współpraca w odniesieniu do koncepcji kształcenia nie została przez Uczelnie wykazana, jak zauważono w kryterium 1, interesariusze biorą udział w kształtowaniu elementów programu studiów i jego realizacji, co potwierdzono w trakcie wizytacji. W kryterium 1 sformułowano również stosowną rekomendację w tym zakresie. Problemem jest również zakres współpracy w odniesieniu do programu studiów. Podczas wizytacji ustalono, że interesariusze jedynie opiniują program, a go nie oceniają pod kątem z góry założonych kryteriów jakościowych przygotowanych przez Uczelnię. Proces opiniowania nie skutkuje rozwojem programu, gdyż nie identyfikuje nieprawidłowości. Aby kierunek mógł dobrze funkcjonować, rozwijać się i doskonalić, niezbędna jest kompleksowa, zewnętrzna ocena zarówno programu studiów, jak i koncepcji kształcenia, dokonywana przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, w szczególności pod kątem dostosowania programu do potrzeb tego otoczenia. **Rekomenduje się** systematyczne poddawanie programu studiów kompleksowej ocenie przez kluczowych przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego kierunku, w tym przez pracodawców oraz wykorzystywanie wniosków z tej oceny w procesie doskonalenia programu studiów i koncepcji kształcenia.

Współpraca z interesariuszami, w tym z pracodawcami, prowadzona jest systematycznie i ma charakter stały. Przybiera rozmaite formy, w tym najczęstszą – realizację praktyk zawodowych, a także inne np. współpracę przy ustalaniu warunków realizacji aplikacyjnych prac dyplomowych, które są obecnie wdrażane na kierunku (studenci przygotowują prace dyplomowe o tematyce powiązanej z problematyką społeczno-gospodarczą regionu lub/i praktykami zawodowymi), organizacji warsztatów i szkoleń z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, angażowanie interesariuszy w przedsięwzięcia organizowane przez Jednostkę. W ramach ocenianego kierunku prowadzone są działania Uczelni w ramach misji społecznej uniwersytetu, w tym popularyzowanie nauki języków obcych oraz poszerzanie kompetencji interkulturowych w ramach rozmaitych konkursów (językowego, recytatorskiego, fotograficznego), dni języków obcych i in. Wspólne działania Uczelni i pracodawców są adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów oraz osiągania przez studentów efektów uczenia się.

Uczelnia zapewnia udział interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców w różnych formach współpracy, w tym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów również z wykorzystaniem w tym celu efektywnych metod i narzędzi komunikacji na odległość, co sprzyja budowaniu relacji z otoczeniem oraz umożliwia sprawną komunikację w razie braku możliwości obecności interesariusza na miejscu.

Uczelnia prowadzi regularne przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów. Określiła szczegółową procedurę takich przeglądów i zawarła ją w uczelnianym systemie zapewnienia jakości kształcenia. Działania te obejmują ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, a także skuteczności tej współpracy w odniesieniu do programu

studiów. Nie uwzględniono więc ewaluacji oddziaływania interesariuszy i ich wpływu na koncepcję kształcenia, cele kształcenia oraz sylwetkę absolwenta. **Rekomenduje się** poszerzenie oceny współpracy z interesariuszami, w taki sposób, aby obejmowała ona również koncepcję i cele kształcenia, a także ustalanie kształtu sylwetki absolwenta, w szczególności w odniesieniu do obszarów działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy. Wyniki prowadzonych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów. Udział studentów w ocenie jakościowej współpracy, w tym w doborze pracodawców mających wpływ na program studiów, jest zapewniony jedynie w zakresie praktyk. **Rekomenduje się** włączenie studentów do okresowych przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w odniesieniu do programu studiów.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu. Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących. W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Międzynarodowa współpraca w odniesieniu do kierunku filologia angielska dotyczy programu Erasmus+ oraz umów bilateralnych. Programy współpracy dotyczą wymiany studentów i pracowników, praktyk studenckich, wspólnych badań i konferencji naukowych, w tym konferencji studenckich. Na

przykład, w 2022 roku, odbyła się, przeprowadzona w formie on-line, 5. Międzynarodowa Konferencja Studencka „Journeys through Languages and Cultures”.

Zakres współpracy międzynarodowej na kierunku jest nie w pełni precyzyjnie powiązany z celami kształcenia. Niejasne jest, na przykład, w jaki sposób współpraca międzynarodowa na kierunku miałyby sprzyjać kształceniu tłumaczy, w tym w zakresie trzech języków, co zakłada koncepcja kształcenia, szczególnie w kontekście faktu, że zagraniczne praktyki studenckie odbywają się w hotelach, które nie gwarantują wykonywania przez studentów specjalistycznych tłumaczeń, ustnych i pisemnych, w tych językach.

Podobnie, mimo iż istotnym elementem umiędzynarodowienia są zajęcia przeprowadzane przez wykładowców z uczelni zagranicznych, zakres tematyczny tych zajęć nie zawsze wskazuje na precyzyjne powiązania z koncepcją i celami kształcenia. Niejasne jest np. powiązanie wykładów związanych z kulturą oraz literaturą turecką czy też wykładu na temat zagadnień niepewności w procesie samorozwoju z koncepcją kształcenia na kierunku filologia angielska. Podobnie, choć obecnie w Uczelni prowadzone są zintensyfikowane działania mające na celu wzmocnienie udziału mobilności wirtualnych w procesie umiędzynarodowienia i studentki kierunku uczestniczyły już w mieszanym kursie intensywnym w ramach Programu Erasmus + BIP „Emotional Education”, organizowanym przez Politechnic Institute of Bragança, we współpracy z, m.in.: University Croix Rouge de Limoges (Francja), Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu (Polska), Universidad de Almeria (Hiszpania), Management and Law College Ljubljana (Słowenia), i Kaunas University of Technology (Litwa), nie jest jasne w jaki sposób kształcenie na kierunku filologia łączy się z kształceniem na kierunkach politechnicznych, medycznych, czy prawniczych. **Rekomenduje się** pełniejsze powiązanie rodzaju, zakresu i zasięgu umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku z koncepcją i celami kształcenia.

Uczelnia posiada systematycznie powiększaną ofertę podpisanych umów w oparciu o program Erasmus+. Dzięki współpracy realizowanej w ramach tego programu pracownicy i studenci mają możliwość pobytu na uczelniach zagranicznych takich jak: University of Cordoba (Hiszpania), University of Coruna (Hiszpania), Polytechnic Institute of Bragança (Portugalia), Technical University of Liberec (Czechy); Toulouse Catholic University (Francja); Baltic International Academy (Łotwa), czy Karlsruhe University of Education (Niemcy). Dobór uczelni partnerskich, z którymi podpisano umowy bywa jednak przypadkowy i w niejasny sposób powiązany z celami kształcenia na kierunku. **Rekomenduje się** wprowadzenie systemowego podejścia od rozwijania umiędzynarodowienia na kierunku.

Studenci są informowani o możliwości aplikowania na studia poprzez stronę internetową, media społecznościowe, wiadomości e-mailowe oraz spotkania z opiekunem roku dotyczące zachęcania studentów do udziału w programach mobilności. W ostatnich latach z możliwości wyjazdu zagranicznego na studia lub praktyki skorzystało ponad dwudziestu studentów kierunku.

Prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów, lecz ich wyniki nie są w pełni skutecznie wykorzystywane do podnoszenia jakości procesu umiędzynarodowienia na kierunku.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, które nie są jednak w pełni zgodne z przyjętą koncepcją kształcenia. Wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich a umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, obejmującym ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów. W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Sączu zapewnia systematyczne, kompleksowe oraz stałe wsparcie w procesie uczenia się dla studentów kierunku filologia angielska. Wsparcie to uwzględnia różnorodne formy motywowania studentów do osiągania wysokich wyników w nauce, dbania o rozwój edukacyjny, zawodowy oraz społeczny poprzez odpowiednie dostosowanie form i metod kształcenia do potrzeb studentów. Wizytowana Uczelnia podejmuje działania uwzględniające potrzeby różnych grup interesariuszy wewnętrznych.

Uczelnia przewiduje w regulaminie studiów różnorodne formy wsparcia merytorycznego studentów wizytowanego kierunku takie jak możliwość odbycia konsultacji z nauczycielem akademickim w czasie wyznaczonych godzin dyżurów, które są odpowiednio dostosowane do harmonogramu zajęć studentów. Studenci wizytowanego kierunku zgodnie z regulaminem studiów mają zagwarantowane wsparcie w procesie uczenia się poprzez m.in. możliwość wnioskowania o indywidualną organizację studiów, urlop od zajęć czy też egzamin komisyjny.

Wizytowana Uczelnia uwzględnia formy materialnego wsparcia studentów w procesie uczenia się bezpośrednio wynikające z ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Studenci mogą ubiegać się o stypendium socjalne, zapomogi w przejściowo trudnej sytuacji materialnej, stypendium Rektora dla studentów wykazujących się wysokimi wynikami w nauce oraz stypendium dla osób z niepełnosprawnością. Zainteresowani studenci mogą liczyć na wsparcie materialne w kontekście udziału w konferencjach oraz projektach. Uczelnia przyznaje również stypendia za osiągnięcia w nauce

dla studentów i pracowników w trybie konkursowym – świadczenia te przyznawane są z funduszu własnego Uczelni.

Studenci wizytowanego kierunku mogą korzystać w różnorodnych form aktywności pozanaukowej takich jak możliwość zrzeszania się w organizacjach studenckich na przykład w Akademickim Związku czy Samorządzie Studenckim. Uczelnia w aktywny sposób wspiera wymienione wyżej działalności zarówno w sposób organizacyjny jak i materialny. Ponadto, studenci mogą bez przeszkód korzystać z infrastruktury sportowej Uczelni takich jak basen czy siłownia. Studenci mają również możliwość realizacji swoich zainteresowań w ramach funkcjonowania kół naukowych. Kołem naukowym pozostającym głównym ośrodkiem zainteresowania studentów kierunku filologia angielska jest „Lingwista”. W ramach funkcjonowania koła odbywają się warsztaty, wystawy oraz konferencje m.in.

- “Workshop on cultures: Turkish and Polish experience”.
- “Journeys through Cultures and Languages”

Uczelnia w sposób szczególny uwzględnia potrzeby studentów z niepełnosprawnościami. System wsparcia oraz indywidualizacji kształcenia dla wymienionych grup studentów obejmuje m.in. możliwość wnioskowania o indywidualną organizację studiów, dostosowanie infrastruktury budynków Uczelni do osób z niepełnosprawnością oraz wsparcie materialne przyznawane z Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Osoby z niepełnosprawnością mogą odbywać zajęcia w indywidualny sposób z możliwością konsultacji wszelkich wątpliwości z nauczycielem akademickim w czasie realizacji procesu dydaktycznego a także mogą liczyć na dostępność asystenta osoby niepełnosprawnej lub dodatkowe zajęcia dydaktyczne w przypadku zgłoszonego przez studenta zapotrzebowania. Uczelnia organizuje również spotkania szkoleniowo-integracyjne pod nazwą „Komunikacja i budowanie relacji w grupie”, podczas których studenci z orzeczeniem o niepełnosprawności mogą się zintegrować i bez żadnych barier wejść w relacje z pozostałymi członkami wspólnoty uczelnianej. Studentów ze spektrum autyzmu Uczelnia wspiera poprzez udział w projekcie: „Asystent studenta ze spektrum autyzmu”. Uczelnia zapewnia transport studentów niepełnosprawnych ruchowo na wózkach inwalidzkich z miejsca zamieszkania na teren Uczelni i z powrotem.

Uczelniany system skarg i wniosków zgłaszanych przez studentów działa w sposób skuteczny i przejrzysty. Studenci bez przeszkód mogą komunikować o swoich sprawach do przedstawicieli Samorządu Studentów oraz bezpośrednio do nauczycieli akademickich czy też dziekanatu. Uczelnia w sposób szybki i efektywny rozwiązuje zgłaszane przez studentów problemy. Informacje dotyczące zasad postępowania w przypadku kwestii trudnych reguluje „Informacja w sprawie przyjmowania skarg i wniosków w Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Sączu”.

Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Sączu podejmuje działania mające na celu skuteczną edukację w zakresie bezpieczeństwa oraz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji, mobbingu i przemocy seksualnej wśród studentów. Na Uczelni powołana została doraźnie Komisja Antymobbingowa. Działania informacyjne obejmują również przekazanie informacji na temat bezpieczeństwa w czasie spotkania inauguracyjnego dla studentów I roku oraz spotkaniach z opiekunem roku z poszczególnymi rocznikami studentów.

Kadra dydaktyczna oraz administracyjna Uczelni w sposób kompetentny wspiera proces kształcenia studentów kierunku. Pracownicy są przygotowani merytorycznie do pełnienia swoich funkcji. Godziny funkcjonowania dziekanatów są odpowiednie z perspektywy studenckiej. Sprawnie funkcjonuje komunikacja za pośrednictwem poczty elektronicznej z pracownikami administracyjnymi Uczelni, a także za pośrednictwem platformy internetowej, z której korzysta Uczelnia.

W strukturze Uczelni funkcjonuje Samorząd Studentów, który reprezentuje sprawy studentów przed władzami Wydziału oraz Uczelni. Wizytowana Uczelnia zapewnia stałe wsparcie materialne i pozamaterialne dla Samorządów studenckich oraz organizacji studenckich, które zostały opisane powyżej. Uczelniana Rada Samorządu Studentów ma zapewnioną przez Uczelnię oddzielną siedzibę, w której może swobodnie pracować nad założonymi projektami oraz przyjmować studentów w celu rozpatrzenia ich postulatów. Ponadto, reprezentanci studentów zrzeszonych w ramach Samorządu studenckiego biorą udział w pracach Uczelnianej Komisji Stypendialnej, a także organach związanych z podnoszeniem jakości kształcenia. Samorząd bierze udział w konsultacjach zmian w regulaminie przyznawania pomocy materialnej dla studentów oraz dotyczących zmian w programie studiów co w znaczący sposób przyczynia się do zwiększenia wsparcia studentów w procesie uczenia się.

Uczelnia, przy uwzględnieniu partycypacji studenckiej efektywnie monitoruje i ewaluje szeroko pojęte wsparcie studentów w tym monitorowanie poziomu satysfakcji interesariuszy wewnętrznych. Studenci bez przeszkód mogą zgłaszać swoje zastrzeżenia i postulaty podczas spotkań z opiekunem roku, władzami Wydziału czy też poprzez swoich przedstawicieli zrzeszonych w ramach Samorządu studenckiego. Dodatkowo Uczelnia i Wydział pozostają w stałym kontakcie z Samorządem studenckim w celu monitorowania poziomu wsparcia studentów oraz jego skuteczności a w razie pojawienia się negatywnych wyników, władze sprawnie podejmują odpowiednie działania naprawcze. Po zakończeniu każdego semestru przeprowadzana jest ankietyzacja wśród studentów dotycząca ich zadowolenia ze studiów.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, zawodowym ma charakter stały, kompleksowy i odpowiadający potrzebom studentów jak i profilowi studiów.

W kreowanie systemu wsparcia są zaangażowane osoby z różnych grup uniwersyteckich i jednostek – władze uczelni i wydziału, pracownicy naukowcy oraz pracownicy administracji, a każda z tych grup podejmuje działania o odpowiedniej jakości i częstotliwości. Poprzez zapewnienie odpowiedniej dostępności system motywuje studentów w procesie realizacji efektów uczenia się, a także ułatwia rozwiązywanie spraw administracyjnej. Jest także dostosowany do zróżnicowanych potrzeb studentów. Dzięki jego sformalizowaniu poprzez szereg zarządzeń i procedur może podlegać także bieżącej weryfikacji, przeglądom oraz usprawnianiom, a do działań pro jakościowych są także włączani przedstawiciele studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Informacja o studiach jest dostępna publicznie na stronie internetowej Uczelni oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Została przedstawiona w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, nie zawierając przy tym ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem. Układ stron internetowych, sposób nawigowania umożliwiają intuicyjne wyszukiwanie informacji. Strona internetowa jest dostosowana do osób z niepełnosprawnościami. Dzięki narzędziom służącym do zmiany wielkości tekstu oraz kontrastu osoby z niepełnosprawnościami mogą w pełni korzystać ze stron internetowych Uczelni.

Strona i odpowiednie podstrony Uczelni zawierają szczegółowe informacje o studiach, relewantne z perspektywy studenckiej, potencjalnych kandydatów na studia oraz innych osób mogących wyrażać zainteresowanie kierunkiem filologia angielska i funkcjonowaniem całej jednostki. Wśród informacji powszechnie dostępnych znajdują się m.in.:

- Informacje na temat celów kształcenia kierunku filologia angielska
- Opis kompetencji oczekiwanych od kandydatów na kierunku filologia angielska
- Warunki przyjęć i kryteria kwalifikacji kandydatów
- Terminarz procesu przyjęć na studia
- Programy studiów prowadzonych kierunków
- Efekty uczenia się dla kierunku filologia angielska
- Opis procesu uczenia się i oraz jego organizacji
- Charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym ich uznawanie
- Zasady dyplomowania
- Charakterystykę studiowania na kierunku filologia angielska
- Zakres możliwego wsparcia w procesie uczenia się

Uczelnia prowadzi monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców. Dotyczy to kandydatów na studia, studentów i pracodawców. Przedmiotem analizy jest szczegółowość informacji i sposób jej prezentacji. Stwierdzić należy, że wyniki monitorowania są wykorzystywane do doskonalenia dostępności i jakości informacji o studiach. Interesariusze wewnętrzni mogą zgłaszać ewentualne uwagi poprzez kontakt bezpośredni z administratorem strony internetowej. Dodatkowo Uczelnia aktywna jest w mediach społecznościowych, gdzie można zwracać się do niej z pytaniami dotyczącymi studiów i Uczelni, na podstawie czego weryfikowane są informacje dostępne na stronie internetowej i innych źródłach powszechnie dostępnych.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów. Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem filologia angielska sprawuje Dziekan Wydziału Humanistycznego, pozostający w ścisłej współpracy z prodziekanem i kierownikami katedr. Nadzór nad oceną jakości kształcenia i realizacją procedur wspomagających ocenę jakości kształcenia prowadzi, działający w imieniu Rektora Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Sączu, Prorektor ds. Studenckich i kształcenia, natomiast organem zajmującym się kontrolą jakości procesu kształcenia jest Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia. Do zadań kierunkowych zespołów ds. jakości kształcenia, w tym zespołu na kierunku filologia angielska, należy wdrażanie procedur, metod i narzędzi oceny jakości i przebiegu kształcenia opracowanych przez komisję uczelnianą, oraz ewaluacja procesu kształcenia na kierunku. Kompetencje i zakres odpowiedzialności osób i zespołów zostały określone w sposób przejrzysty.

Innowacje dydaktyczne i osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej są uwzględniane w projektowaniu programu studiów, co ilustrują, na przykład, stosowane na kierunku metody dydaktyczne. Współczesna technologia informacyjno-komunikacyjna jest uwzględniana w projektowaniu studiów w sposób odpowiadający specyfice kierunku. Narzędzia i techniki kształcenia na odległość są uwzględniane w projektowaniu programu studiów, przede wszystkim jako narzędzia wspomagające.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny w oparciu o przyjęta w uczelni procedurę tworzenia i doskonalenia programów kształcenia. Przejęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte coroczną uchwałą senatu warunki i kryteria rekrutacji.

W ramach przeglądu programu studiów dokonuje się oceny: systemu ECTS, wymiaru godzin poszczególnych zajęć, sekwencji grup zajęć i zgodności treści kształcenia z zakładanymi efektami uczenia się, jak i aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany. Weryfikuje się i opiniuje zgodność form zajęć, metod dydaktycznych z zakładanymi ogólnymi i szczegółowymi efektami uczenia się. Z przeglądem programu zintegrowany jest przegląd sylabusów, który uwzględnia ocenę zawartych w nich informacji: treści programowych, w tym ich aktualność i spójność z efektami uczenia się, aktualizację zalecanej literatury, wskazywanych metod dydaktycznych, wymiaru zajęć i przypisanych punktów ECTS. Zdiagnozowane w kryteriach 1-2 nieprawidłowości w zakresie, m.in. efektów uczenia się, treści programowych i wymiaru zajęć kształtujących umiejętności praktyczne świadczą o niepełnej skuteczności istniejących procedur.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia przewiduje procedurę monitorowania i weryfikacji osiąganych przez studentów efektów uczenia się oraz procedurę weryfikacji jakości prac dyplomowych. Procedury przewidują analizę wyników uzyskiwanych przez studentów w sesji egzaminacyjnej oraz monitoring spełnienia standardów określonych dla prac dyplomowych, osiągania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych na poziomie zajęć poprzez przegląd prac dyplomowych, prac etapowych, dokumentacji praktyk zawodowych i w oparciu o wnioski ujęte w raportach dotyczących oceny realizacji założonych w programie efektów uczenia się. Procedury, choć oparte o miarodajne i wiarygodne dane, nie są w pełni skuteczne, gdyż nie prowadzą do zdiagnozowania szeregu nieprawidłowości w kryterium 3 powiązanych z weryfikacją efektów uczenia się na kierunku, w tym w szczególności w ramach procesu dyplomowania.

Na kierunku został zapewniony wpływ studentów oraz kadry prowadzącej kształcenie na doskonalenie programu studiów. Udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego jest również zapewniony i systematycznie poszerzany. Brakuje, jednakże, czytelnych rozwiązań dotyczących sposobu uwzględniania postulatów poszczególnych grup interesariuszy dotyczących doskonalenia kształcenia na kierunku. **Rekomenduje się** wprowadzenie systemowych rozwiązań dotyczących sposobu uwzględniania postulatów poszczególnych grup interesariuszy, dotyczących doskonalenia kształcenia na kierunku.

Jakość kształcenia na kierunku filologia angielska nie podlegała wcześniejszym ocenom Polskiej Komisji Akredytacyjnej (wcześniejsza ocena dotyczyła kierunku filologia), jednakże wprowadzając w poprzednich latach zmiany w programie studiów, Uczelnia kierowała się zaleceniami i rekomendacjami sformułowanymi przez Polską Komisję Akredytacyjną dla podobnych kierunków i udostępnionymi w bazie ocen. Zalecenia te potraktowano jednak w sposób nie w pełni konsekwentny. Na przykład, wyłączono z puli zajęć kształtujących umiejętności praktyczne szereg zajęć z grupy zajęć praktycznej nauki języka, pozostawiając jednocześnie w tej puli dwa zajęcia z tej grupy.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są oceny programu studiów, oparte o wyniki analiz wiarygodnych danych i informacji. W ocenach tych biorą udział interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni, lecz sposób uwzględniania ich postulatów nie został określony.

Przeprowadzana ocena nie zawsze prowadzi do zdiagnozowania nieprawidłowości w programie studiów i w konsekwencji nie w pełni służy jego doskonaleniu, o czym świadczą nieprawidłowości skutkujące propozycją oceny kryterium spełnione częściowo dla kryteriów 1-3. Jakość kształcenia na kierunku nie podlegała wcześniejszym ocenom zewnętrznym Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a relewantne dla kierunku i dostępne w przestrzeni publicznej zalecenia i rekomendacje PKA nie zostały w pełni wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

W analizie stanu faktycznego została sformułowana rekomendacja dotycząca zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika natomiast z nie w pełni skutecznego działania na kierunku systemu zapewnienia jakości kształcenia, który nie przyczynił się do zdiagnozowania nieprawidłowości wskazanych w kryteriach 1, 2 i 3.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Efektywne wdrożenie na kierunku zasad uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia, implikujące wprowadzenie skutecznych działań naprawczych w odniesieniu do programu studiów i jego realizacji i skutkujące podniesieniem jakości kształcenia na kierunku.

5. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226);
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 661);
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U z 2018 r. poz. 2218);
7. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. z późn. zm. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej;
8. Uchwała Nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej, z późn. zm.;

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil praktyczny

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni oraz mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi praktycznemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania z zakresu dyscypliny lub dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, normy

i zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.4

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z przygotowaniem zawodowym.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, motywuje studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

www.pka.edu.pl